

Kadernota 2022-2025

9 juli 2021

Inhoudsopgave

Aanbieding kadernota 2022-2025.....	3
1.1 Financieel perspectief.....	5
1.2 Prioriteiten begroting 2022-2025.....	6
PROGRAMMA'S	9
2.1 Inwoners, Organisatie en Bestuur	10
2.2 Jongeren en Onderwijs	14
2.3 Samen zorgen.....	20
2.4 Cultuur en Sport.....	26
2.5 Ondernemen en Werk.....	29
2.6 Wonen, Recreëren en Veiligheid.....	36
2.7 Wijken.....	42
Paragraaf weerstandsvermogen en risicotabel	46

Aanbieding kadernota 2022-2025

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Voor u ligt een beleidsarme kadernota. Als uitgangspunt voor de inventarisatie van de nieuwe beleidswensen, naast de wettelijke verplichte en onuitstelbare zaken, is rekening gehouden met een beleidsarm (pre) verkiezingsjaar en is terughoudend omgegaan met scans om voor de coalitieonderhandelingen (financiële) ruimte te creëren/houden. Alleen de noodzakelijke items worden opgepakt. Wij hebben keuzes gemaakt en het resultaat ligt nu voor u.

Financieel perspectief

Het financieel perspectief zoals dat er nu ligt, waarin de door ons gekozen items een plek hebben gekregen, sluit in structurele zin positief voor de jaren 2022 en 2023 maar daarna niet meer. Incidenteel zijn nog beperkt middelen beschikbaar. Na de stand van zaken van de septembercirculaire, waar het perspectief nog een structurele plus van € 130.000 liet zien, is een aantal onvermijdelijke uitgaven gedaan (voornamelijk op ICT-gebied, denk aan maatregelen om een hack zoals in de Hof van Twente is gebeurd te voorkomen en MS-office licenties). Daardoor was het perspectief gedaald naar nagenoeg nul.

De scans zijn in eerste instantie bekeken op absolute noodzaak, de zogenaamde O&O scans. In dit kader is ook een O&O scan met betrekking tot de renteomslag meegenomen, die een structurele plus van € 200.000 oplevert maar wel 4 keer € 250.000 aan incidentele lasten oplevert door het vervallen van rente-inkomsten. Vervolgens zijn de scans waarin keuzes zijn te maken bekeken en ook daar is een scan met betrekking tot de renteomslag op ja gezet, hetgeen nog eens € 200.000 structureel oplevert. Dat betekent dat de financiële polsstok daardoor € 400.000 structureel was. Zoals eerder al aan uw raad meegedeeld, is in deze kadernota geen rekening gehouden met eventuele extra (structurele) budgetten vanuit Den Haag, als gevolg van herijking gemeentefonds. De voorlopige resultaten van deze herijking leiden tot extra budget voor de gemeente Rijssen-Holten. Er wordt op dit moment echter nog onderzocht hoe de negatieve effecten die voor sommige gemeenten optreden, gedempt kunnen worden. Het is dus op het moment van schrijven van deze aanbiedingsbrief nog onzeker hoe hoog de extra budgetten voor de gemeente Rijssen-Holten zullen worden, ervan uitgaand dat wel een voordeelgemeente zullen blijven. Formeel kan dit mogelijk komende extra budget niet (ook niet deels) in de komende begroting worden opgenomen, tenzij al met Prinsjesdag 2021 een keuze hierover wordt gemaakt door het nieuwe kabinet. Verder is op 28 mei 2021 bekend geworden dat er een voor de gemeenten positieve uitspraak is gedaan door de arbitragecommissie die zich gebogen heeft over de benodigde budgetten voor de jeugdzorg (de zogenaamde Commissie van Wijzen Jeugd). De commissie is van mening dat de gemeenten inderdaad budget tekort komen en adviseert om substantiële bedragen toe te voegen aan het gemeentefonds om daarmee het feitelijk tekort van gemeenten te compenseren. Daarnaast moet een ontwikkelagenda worden opgesteld door Rijk en gemeenten gezamenlijk, waarmee de jeugdhulp verbeterd moet worden.

Keuzes/scenario's

Scenario 1

De beperkte financiële mogelijkheden hebben ervoor gezorgd dat in eerste instantie weinig scans op ja zijn gezet. In dit scenario zorgen met name de (negatieve) scans voor leerlingenvervoer en de verdere inzet op de volop lopende transformatie in het sociaal domein (kost € 200.000) voor het opsouperen van de structurele ruimte. Voor wat betreft het leerlingenvervoer hebben we een structurele verhoging van het budget van € 175.000 en tweemaal een incidentele verhoging van € 125.000 opgenomen. Dit geeft ons ruimte om alternatieven en bezuinigingsmogelijkheden te onderzoeken, waarbij we kansen zien in bestrijding bij de bron (minder vervoersbewegingen als we lokaal meer speciaal onderwijs kunnen faciliteren). In dit scenario blijft geen financiële ruimte meer over voor de nieuwe coalitie, uitgaande van de huidige situatie. We hebben dan wel een meerjarig sluitende begroting, uitgaande van de huidige bekende cijfers (over 4 jaar € 5.000 structureel positief).

Scenario 2

Er is ook een ander scenario denkbaar, waar wij nu voor kiezen. In dat scenario wordt een aantal (naar de mening van het college) hoge prioriteiten gehonoreerd. Het gaat hier (naast het genoemde leerlingenvervoer en de transitie sociaal domein) onder andere over inzet op veiligheid (extra BOA als gevolg van Rekenkamerrapport; € 28.000 structureel 2022), instandhouding cultuureducatie op scholen (€ 12.600 incidenteel 2022 t/m 2024), uitbreiding Klim-Op school (op basis van het IHP; € 6.700 structureel 2022), en een extra jaarschijf ten behoeve van de Waardenborch (€ 100.000 structureel 2025).

Door het vervallen van rentetoerekening aan reserves en voorzieningen en de lage marktrente daalt de eerder genoemde renteomslag van 3 naar 1 procent. Over de rioolinvesteringen van ruim € 25 miljoen euro wordt dan € 500.000 minder rente gerekend. De lasten voor riolering dalen dus met dat bedrag.

Wij kiezen er in scenario 2 voor om de genoemde noodzakelijke investeringen te doen. Het voorstel dat bij de AVA Twence op tafel lag en waarover inmiddels een besluit is genomen, betekent een verhoging van de lasten voor onze gemeente. Dit wordt echter gecompenseerd door de lagere rioolrechten.

Ter dekking van de gemaakte keuzes, wordt er in deze kadernota vanuit gegaan dat extra budgetten van het Rijk zullen komen, enerzijds ten behoeve van de jeugdhulp en anderzijds vanuit de herijking van het gemeentefonds. We weten echter op dit moment nog niet zeker of en zo ja hoeveel geld er zal komen van het Rijk. We hopen daar bij de begrotingsvaststelling in november meer duidelijkheid over te hebben maar dit is afhankelijk van een aantal factoren, zoals de snelheid van de kabinetsformatie. Mocht daar bij de begrotingsbehandeling in november 2021 nog geen duidelijkheid over zijn, moet gekeken worden naar alternatieven om een sluitende meerjarenbegroting te kunnen presenteren. Overigens is voor de jaren 2022 en 2023, ook met de voorgestelde investeringen maar zonder de extra budgetten van het Rijk, nog steeds een sluitende begroting te presenteren. Voor de jaren 2024 en 2025 lukt dit niet meer zonder de extra budgetten van het Rijk of andere maatregelen.

Wat doen we nu niet

Het college merkt op dat we een aantal zaken die we wel hadden willen uitvoeren, op dit moment niet of onvoldoende ter hand kunnen nemen. Het gaat dan onder andere over infrastructuur, duurzaamheid, asbest, preventiebeleid gezondheid en sportakkoord. Het college hoopt dat er mogelijkheden ontstaan op het moment dat er extra inkomsten vanuit het Rijk komen, die we daarvoor kunnen inzetten. Zo niet, dan zullen de ambities laag blijven of we moeten zelf op zoek gaan naar extra inkomsten. In afwachting daarvan maakt het college pas op de plaats met het oog op de ontwikkelingen tussen nu en de behandeling van de begroting.

Tenslotte

We streven ernaar om in februari 2022 een overgangsdossier voor de coalitieonderhandelingen klaar te hebben. En we hopen dan ook meer duidelijkheid te hebben over de structurele extra budgetten vanuit de herijking gemeentefonds, jeugdzorg en klimaat.

Het college van burgemeester en wethouders
1 juni 2021

1.1 Financieel perspectief

Ontwikkelingen perspectief 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
CUMULATIEF STRUCTUREEL BEGROTING 2021 (na septembercirculaire, pagina 5)	740 overschot	424 overschot	130 overschot	130 overschot
1. Z2020038252 Ms office licenties	60-	60-	60-	60-
1. Z2021007429 cyber security	43-	43-	43-	43-
2. Toevoeging jaarschijf 2025 (korting apparaatskosten 262k)				15
3. Diverse aanpassingen	1-	20-	40-	40-
4. Voorstellen college nieuw beleid	99-	99-	99-	199-
5. O&O	60	53	53	53
6. Voorjaarsnota 2021	48-	48-	48-	48-
STRUCTUREEL PERSPECTIEF NA VOORSTELLEN KADERNOTA 2022-2025	549 overschot	207 overschot	107- overschot	192- overschot

	2022	2023	2024	2025
CUMULATIEF INCIDENTEEL BEGROTING 2021 (na septembercirculaire, pagina 5)	2.421 overschot	2.458 overschot	2.733 overschot	2.863 overschot
2. Toevoeging jaarschijf 2025	9-	27-	36-	174
4. Voorstellen college nieuw beleid	92-	219-	232-	232-
5. O&O	541-	916-	1.166-	1.416-
7. Structurele doorwerking	336-	553-	790-	1.112-
8. Moties en amendementen begr. 2021 (raad 6 nov. 2020)	73-	73-	73-	73-
INCIDENTEEL PERSPECTIEF NA VOORSTELLEN KADERNOTA 2022-2025	1.370 overschot	670 overschot	436 overschot	204 overschot

Toelichting verschillen:

1. Er wordt verwezen naar voorstellen over ICT-licenties en –beveiliging waar is besloten extra lasten op te nemen voor deze doelen.
2. Jaarschijf 2025 is toegevoegd aan dit meerjarige financiële perspectief. De extra structurele ruimte in 2025 is beperkt als gevolg van het laatste jaar waarin gemeenten via de algemene uitkering Gemeentefonds worden gekort voor apparaatskosten.
3. Diverse kleine bijstellingen leiden tot een aanpassing van het structurele perspectief.
4. De toegevoegde voorstellen voor nieuw beleid vindt u terug in paragraaf 1.2 en zijn voor de jaarschijf 2022 toegelicht bij de programma's.
5. Er is een aantal zaken die wij als O&O beschouwen, dat wil zeggen wettelijk verplicht zijn of anderszins onontkoombaar. In de aanbiedingsbrief hebben wij de belangrijkste al voor u genoemd (rente en leerlingenvervoer). Van de jaarlijkse stelpost voor O&O laten we nu de helft vrij vallen.
6. Wij verwijzen u naar het raadsvoorstel over de Voorjaarsnota 2021 die gelijk met dit voorstel in uw raad wordt behandeld.
7. Structurele mutaties werken door in het incidentele perspectief. Structurele begrotingsruimte is jaarlijks beschikbaar voor eenmalige uitgaven.
8. De financiële consequenties van moties en amendementen uit de begrotingsraad van 6 november 2020 worden hier weergegeven.

1.2 Prioriteiten begroting 2022-2025

In onderstaand overzicht staan de prioriteiten waarvoor extra middelen noodzakelijk zijn. Opgenomen zijn de prioriteiten voor de jaren 2022 tot en met 2025 zoals die ook in de programmabegroting 2021 staan, aangevuld met de bedragen die behoren bij de scans die in deze kadernota zijn opgenomen.

In alle gevallen is de bron vermeld. Onderstaande bedragen maken onderdeel uit van de onder 1.1. gepresenteerde structurele en incidentele perspectieven.

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Investerings	structureel				incidenteel			
			2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
1. Inwoners, Organisatie en Bestuur										
<i>Inwoners</i>										
Reisdocumenten thuis bezorgen	Begroting 2019						2			
<i>Gemeentelijke gebouwen</i>										
Verduurzamen verhuurde gemeentelijke gebouwen	Begroting 2020	100	5	5						
Bijdrage gebruikers verduurzamen verhuurde gemeentelijke gebouwen	Begroting 2020		-5	-5						
<i>Personeel</i>										
Deelname traineesproject Twente 2020 en verder	Begroting 2019						28			
Deelname traineesproject Twente 2022 en 2023	Voorstel college begroting 2022						29	57		
Ondersteuning woningbouwprogramma	Begroting 2019						53			
Werving en selectie	Begroting 2020						10	10		
Beleidsmedewerker jeugd	Begroting 2021						39			
Jeugdconsulenten	Begroting 2021						133			
Dienstverleningsconcept	Begroting 2021						49			
allround communicatie medewerker website en social media (1 fte)	Voorstel college begroting 2022		64							
Totaal programma 1		100	64	0	0	0	343	67	0	0
2. Jongeren en onderwijs										
<i>Onderwijshuisvesting</i>										
Nieuwbouw basisonderwijs	Begroting 2020	4.600	60	120			250	500		
Nieuwbouw/verbouw De Waerdenborch	Begroting 2021				100					
Nieuwbouw/verbouw De Waerdenborch	Voorstel college begroting 2022					100				
Uitbreiding basisschool Klim-Op	Voorstel college begroting 2022	155	7							
Totaal programma 2		4.755	67	120	100	100	250	500	0	0
3. Samen Zorgen										
<i>Versterken sociaal netwerk</i>										
Buurtkracht (wijkgericht werken)	Begroting 2021						75	50		
<i>Sociaal domein</i>										
Bijstellen ombuigingsopdracht	Voorstel college begroting 2022		200							
Totaal programma 3		0	200	0	0	0	75	50	0	0

Kadernota 2022-2025

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Inves-tering	structureel				incidenteel			
			2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
4. Cultuur en Sport										
<i>Special Olympics</i>										
Bijdrage organisatie in Twente							33			
<i>Cultuur</i>										
Cultuureducatie basisonderwijs	Voorstel college begroting 2022						13	12	13	
<i>Duurzaamheid en erfgoed</i>										
Erfgoed energiescan	Begroting 2021						15	15	15	
Dekking uit reserve monumenten	Begroting 2021						-15	-15	-15	
Totaal programma 4		0	0	0	0	0	46	12	13	0
5. Ondernemen en Werk										
<i>Omgevingsplannen</i>										
Opstellen omgevingsplan bedrijventerreinen	Voorstel college begroting 2022						50	25		
Totaal programma 5		0	0	0	0	0	50	25	0	0
6. Wonen, Recreëren en Veiligheid										
<i>Asbestsanering</i>										
Buiten de bebouwde kom	Begroting 2019						75			
Binnen de bebouwde kom	Begroting 2019						20			
Asbestsanering	Begroting 2020						30	30		
<i>Inzet gebiedsmakelaar buitengebied</i>										
Anticiperen op ontwikkelingen buitengebied	Begroting 2019						65			
<i>BOA's</i>										
Uitbreiding formatie 0,5 fte	Voorstel college begroting 2022		28							
<i>Kalfstermansweide</i>										
Volwaardige 2e ontsluiting	Begroting 2020	270	19							
idem uren	Begroting 2020	28	2							
<i>Starterslening</i>										
Voortzetten beleid	Begroting 2021	1.600	12	12	12					
<i>Leader</i>										
Organisatiekosten	Begroting 2021						27	3		
<i>Handhaving</i>										
Budget mysterygast	Begroting 2019						7			
Totaal programma 6		1.898	61	12	12	0	224	33	0	0

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Inves-tering	structureel				incidenteel			
			2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
7. Wijken										
<i>Duurzaamheid</i>										
Ondersteuning energietransitie	Begroting 2021						50	50	50	
Uitvoering duurzaamheidsvisie 2020-2023	Begroting 2021						50	50		
Herinrichten braakliggend terrein Zaagkoele	Voorstel college begroting 2022							32		
<i>Verkeersveiligheid</i>										
Duurzaam Veilig inrichten Keizersweg en Vrijheidslaan	Begroting 2021	410	3	26						
Aanpassen kruispunt Stroekeld-Reggesingel	Begroting 2021	220	14							
Aanpassen kruispunt Reggesingel-Veeneslagen	Begroting 2021	170	1	11						
<i>Verkeersinfrastructuur Opbroek</i>										
realisatie verkeersafwikkeling	Begroting 2020	310		21						
idem uren	Begroting 2020	51		4						
<i>Masterplan Oosterhof</i>										
Uitvoeren maatregelen	Begroting 2021		10	10	10					
<i>Onderzoeken</i>										
Evaluatie bereikbaarheid centrum Holten	Begroting 2020						20			
idem uren	Begroting 2020						5			
Evaluatie en onderzoek knelpunten hoofdroutes LTVV	Begroting 2021						35			
Evaluatie VSP	Begroting 2021						20			
Totaal programma 7		1.161	28	72	10	0	180	132	50	0
15. Algemene dekkingsmiddelen										
<i>Rente reserves</i>										
Geen rente meer berekenen over reserves en voorzieningen	Voorstel college begroting 2022		-200							
<i>Stelposten</i>										
Stelpost voor nieuw beleid	Meerjarenraming			100	100	100				
Totaal programma 15		0	-200	100	100	100	0	0	0	0
Totaal nieuwe wensen 2022-2025		7.914	220	304	222	200	1.168	819	63	0
Waarvan voorstellen college begroting 2022		155	99	0	0	100	92	126	13	0

PROGRAMMA'S

2.1 Inwoners, Organisatie en Bestuur

Coalitieakkoord 2018-2022

Wij zijn er voor onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Het is dan ook belangrijk om de gemeentelijke dienstverlening zoveel mogelijk af te stemmen op de behoeften uit de samenleving. Digitalisering speelt een steeds belangrijkere rol in de dienstverlening maar is geen doel op zich. Alleen als dit bijdraagt aan kwaliteitsverbetering van de dienstverlening is verdere digitalisering een geschikt middel. Het openhouden van loketten en bijvoorbeeld het bezorgen van gemeentelijke producten aan huis, dragen bij aan een optimale dienstverlening.

Er zijn signalen uit de samenleving dat in een aantal gevallen onevenredige regeldruk wordt ervaren, onder andere bij het aanvragen van evenementenvergunningen. Het verminderen van deze regeldruk, bijvoorbeeld door meerjarige afspraken te maken en bijbehorende voorwaarden te screenen, wordt opgepakt, in samenspraak met inwoners, organisaties en bedrijven. Een achterliggende gedachte hierbij is dat ruimte wordt geboden aan sociale buurtactiviteiten waarbij minder regels ook minder organisatiekosten betekenen. In zijn algemeenheid moet er ruimte zijn voor experimenten om gewenst gedrag te stimuleren en regeldruk te verminderen.

Tijden veranderen en zo ook de relatie van de overheid met de inwoners. De beweging van een dirigerende overheid via een samenwerkende overheid naar een overheid die meebeweegt met wat leeft in de samenleving, is ingezet. Dit vraagt zowel van de organisatie als van raad en college een ja-mitshouding. We kijken naar wat wel mogelijk is en denken mee, in plaats van dat we uitgaan van wat niet kan volgens de regels.

Daar horen meedenkende medewerkers bij en het loslaten en speelruimte geven door burgemeester, college en raad. De gestelde kaders zoals verordeningen en beleidsregels vormen daarbij de basis. Deze kaders en regels zijn er om belangen van derden te beschermen en geven houvast aan medewerkers die aanvragen en verzoeken toetsen.

In deze visie past ook dat inwoners tijdig en op een geschikte manier worden betrokken bij beleidsvorming en wijzigingen in de leefomgeving. Dat past bij de nieuwe Omgevingswet, waarin participatie een leidend thema is.

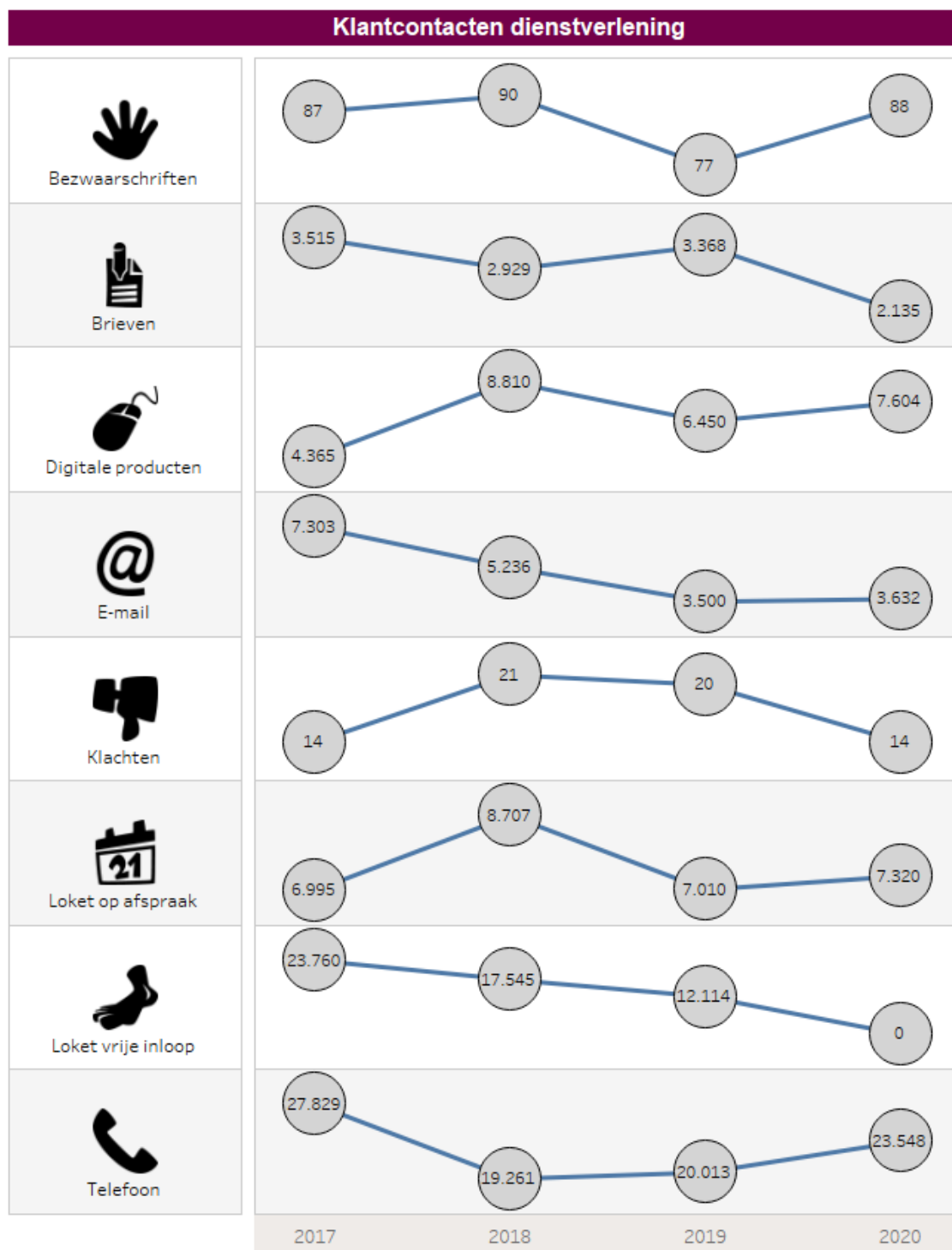
We staan positief tegenover samenwerking met andere organisaties en overheden en regelen lokaal wat lokaal kan. Samenwerking met andere overheden is in een aantal gevallen een geschikt middel om bijvoorbeeld meer kwaliteit te kunnen leveren of te voldoen aan wettelijke eisen. De effecten daarvan zijn niet altijd direct zichtbaar of waardeerbaar in geld maar kunnen ook een indirect positief gevolg hebben voor onze gemeente of de regio. Hierbij kan 'regio' per samenwerking een andere omvang en samenstelling hebben.

[Strategische visie 2010-2030, \(herijking 2021\)](#)

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?			
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1. <u>Besturingsfilosofie 'Samen nieuw perspectief'</u>	2009	Gaat op in herijkt Koersdocument organisatieontwikkeling	c
2. <u>Koersdocument organisatieontwikkeling</u>	2014	2021	c
3. <u>Informatieplan 2020</u>	2021	Geen herziening voorzien	c
4. <u>Organisatiebesluit</u>	2017	2021	c
5. <u>Visie op communicatie</u>	2018	2022	c

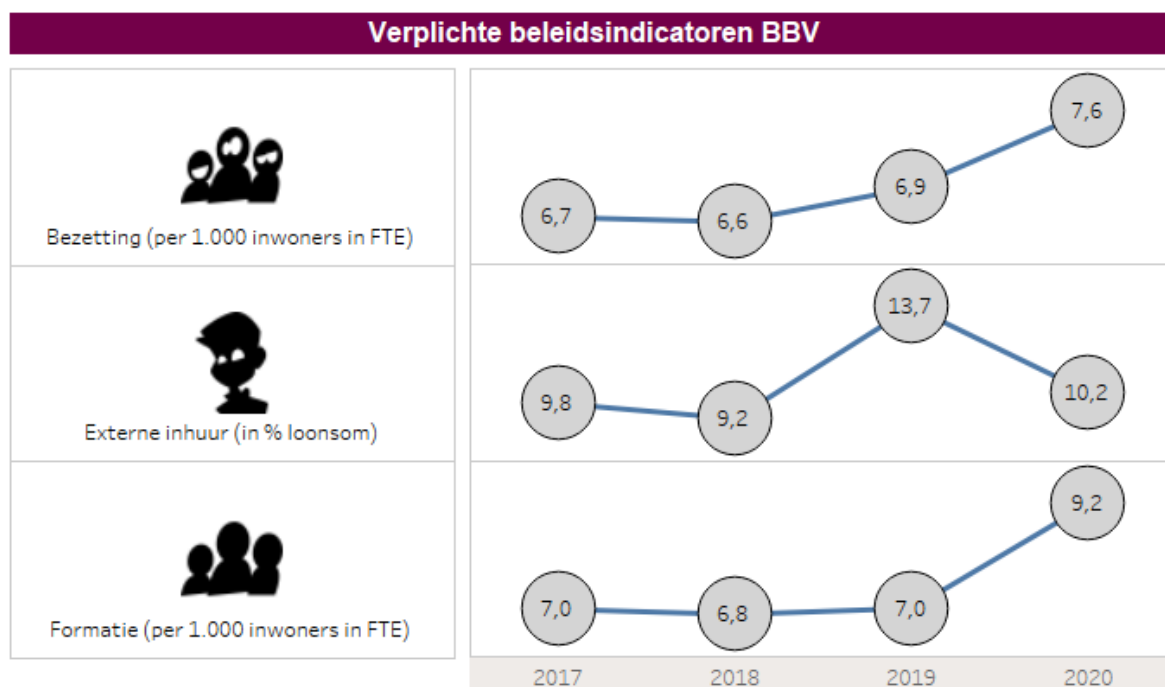
6. Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2020v	2020	Geen herziening voorzien	c
7. Visie op dienstverlening	2020	2022	c

Cijfers die een indicatie geven van het programma



* We zijn eind 2019 gestopt met vrije inloop

Verplichte beleidsindicatoren BBV (bron: [Waar staat je gemeente](#))



Wat gaan we ervoor doen?

Doelstelling: We hebben een ondernemend en flexibel inzetbaar, klant- en resultaatgericht ambtenarenapparaat (bron: Strategische visie 2010-2030, versie 2015)

Website en social media

Door de inzet van een communicatiemedewerker website en social media, die zowel intern als extern verbindingen legt, denken we het draagvlak bij inwoners, ondernemers en stakeholders te vergroten. Ook werkt het als een stimulator om de juiste communicatieinzet toe te passen: toon of voice, adequate communicatiemiddelen, hoe de dialoog aan te gaan en de participatie van inwoners, ondernemers en stakeholders goed in te bedden, zodat we ook werken aan de samenlevingscommunicatie.

Traineeship

Om meer invulling te geven aan het thema verjonging vanuit het werving & selectiebeleid en daarnaast kennis en kunde van het traineeship te benutten voor onze organisatie, willen we deelname aan het traineeproject Twentse Kracht voortzetten.

Actuele ontwikkelingen

Communicatie

De coronacrisis heeft ons des te meer doen beseffen hoe belangrijk het is goed contact te hebben met onze inwoners, ondernemers en stakeholders. Actueel is dat we gaan van overheidscommunicatie naar samenlevingscommunicatie. De dialoog staat centraal en het is nog belangrijker verbindingen te maken en echt contact te (helpen) leggen. Veel meer dan voorheen is er de behoefte aan contact, het gesprek, de interactie. De focus ligt ook veel meer op wat houdt de mensen bezig en wat verwachten zij van de overheid, waarmee kan de overheid hen helpen.

Om hier als overheidsorganisatie met ons ambtenarenapparaat goed op te kunnen anticiperen is het noodzakelijk dat we kunnen luisteren, dat we vragen stellen en bouwen aan de relaties zodat we de emoties (als onderstroom) kennen. We doen dit door gerichtere dialoog en emoties in de inwonerscommunicatie aan te brengen en te reflecteren. Begrip hebben voor inwoners, hen dichtbij staan en dit toepassen in het dagelijks werk. Dit vraagt meer dan voorheen om extra sensitiviteit en weten wat er speelt. Wat is het sentiment in onze samenleving en hoe gaan we daarmee om.

Dienstverlening

In 2022 hebben we nog steeds aandacht voor verdere digitalisering van onze producten en diensten. Onze inwoner en ondernemer blijft centraal staan en we richten onze werkzaamheden in vanuit hun leefwereld, van buiten naar binnen organiseren. Dit doen we aan de hand van de serviceformules en klantreizen.

De coronacrisis laat ons nog meer nadenken over hoe wij onze dienstverlening richting onze inwoners en ondernemers gaan inrichten. Focus op iedereen mee laten doen, inclusie. Dit betekent samen met je inwoners kijken naar wat voor hen de beste dienstverlening is.

2.2 Jongeren en Onderwijs

Coalitieakkoord 2018-2022

Er is behoefte aan een integraal huisvestingsplan voor de scholen, inclusief scenario's voor onder andere De Waerdenborch in Holten en de Haarschool en Frisoschool in Rijssen. Dit plan moet flexibel en adaptief zijn en ook oplossingen bieden voor krimp situaties. Wij vinden het ook belangrijk dat het slimme en duurzame huisvestingsoplossingen bevat en in samenwerking met het onderwijsveld is vormgegeven.

Wij vinden het essentieel dat er een breed en veelzijdig onderwijsaanbod in Rijssen-Holten is. In dat kader streven we naar het handhaven van openbaar onderwijs in alle kernen, binnen de wettelijke mogelijkheden.

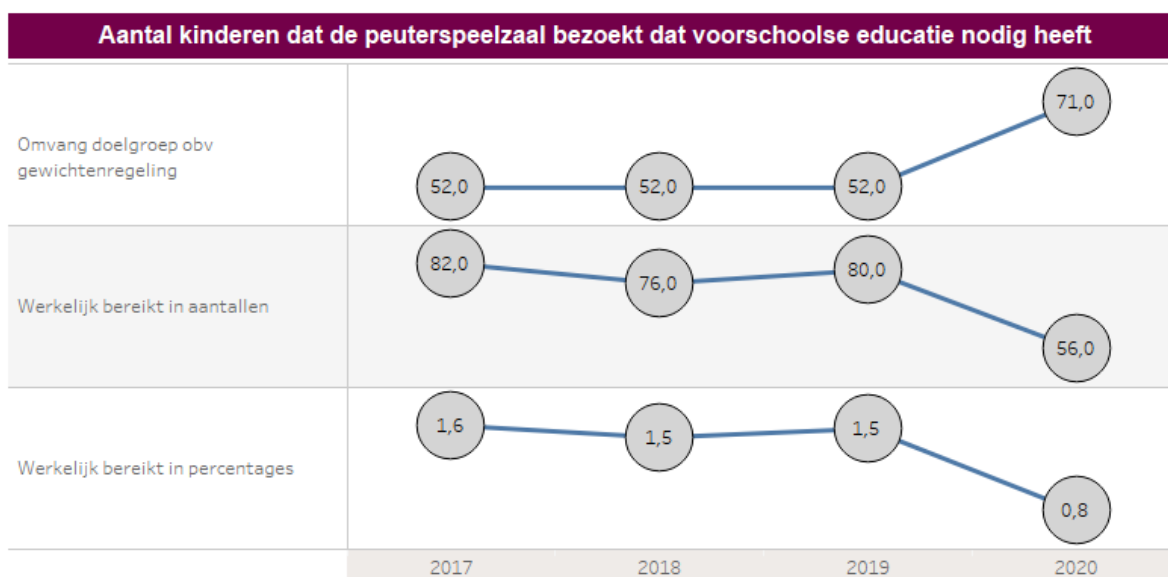
Ingezet moet worden op een integrale aanpak van kwetsbare jongeren in samenwerking met ouders, scholen, (sport)verenigingen, kerken en jongerenwerk. Vroeg signaleren van zorgsituaties van jeugdigen en probleemgezinnen hoort daarbij. Waar mogelijk bevorderen en stimuleren we een gezonde levensstijl.

We zijn content met de goede samenwerking en verbinding tussen arbeidsmarkt en onderwijsinstellingen. De bestaande structuur kan nog verder versterkt en uitgebreid worden. De doorgroei van mbo 4 naar hbo zou gestimuleerd kunnen worden door hbo-opleidingen te verbinden aan het huidige onderwijsaanbod in onze gemeente. Verkennen van de mogelijkheden daarvoor, samen met Saxion, Windesheim en het ROC, is een prioritair aandachtspunt.

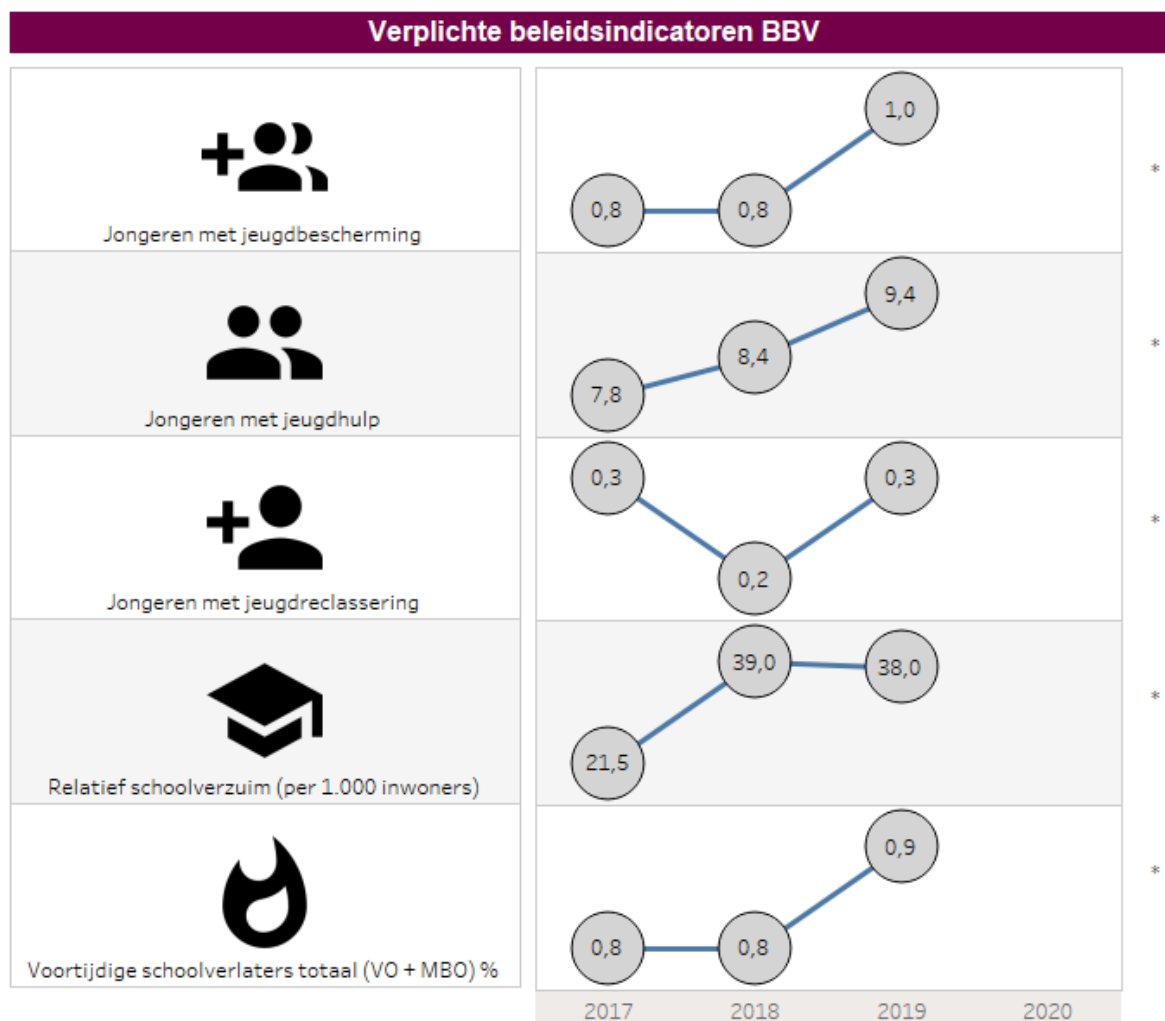
Strategische visie 2010-2030, (herijking 2021)

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?			
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1. Startnotitie Centrum Jeugd en Gezin Herziening onderdeel Loes	2020	Geen herziening voorzien	c
2. Realisatieplan Centrum Jeugd en Gezin (loket/lokaal)	2010	Geen herziening voorzien	c
3. Integraal Realisatie Programma Centrum Jeugd en Gezin (regionaal)	2010	Geen herziening voorzien	c
4. Startnotitie transitie jeugdzorg Twente	2011	Geen herziening voorzien	r
5. Visienota Transformatie jeugdzorg Twente	2013	Geen herziening voorzien	r
6. Nota "Samenwerken aan jeugdzorg in Twente"	2013	Geen herziening voorzien	r
7. Nota "positionering regionale jeugdhulptaken"	2014	Geen herziening voorzien	r
8. Beleidsnota 'Op naar het nieuwe product VVE'	2019	2023	r
9. Beleidsplan Jeugdzorg	2017	Geen herziening voorzien	R
10. Adviesnota verslavingspreventie	2019	2023	C
11. Visie jeugd- en jongerenwerk gemeente Rijssen-Holten 2020-2025	2020	2024	R
12. Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2020	Periodiek	C

Cijfers die een indicatie geven van het programma



Verplichte beleidsindicatoren BBV (bron: Waar staat je gemeente)



* BBV indicatoren zijn nog niet beschikbaar over 2020

Wat gaan we ervoor doen?

Doelstelling: We streven ernaar om het onderwijs in brede zin zoveel mogelijk lokaal aan te bieden, in samenwerking met het bedrijfsleven, waarbij we investeren in nieuwbouw als de bouwkundige noodzaak aanwezig is (bron: Strategische visie 2010-2030, versie 2015). Er is behoefte aan een integraal huisvestingsplan voor de scholen, inclusief scenario's voor onder andere De Waerdenborch in Holten en de Haarschool en Frisoschool in Rijssen. Dit plan moet flexibel en adaptief zijn en ook oplossingen bieden voor krimp situaties. Wij vinden het ook belangrijk dat het slimme en duurzame huisvestingsoplossingen bevat en in samenwerking met het onderwijsveld is vormgegeven (bron: Coalitieakkoord 2018-2022).

We willen inzetten op uitbreiding van de basisschool Klim-Op, met als doel een redelijke onderwijshuisvesting binnen bepaalde (financiële) kaders. Basis hiervoor is het IHP 2020-2035.

In het IHP 2020-2035 is renovatie/nieuwbouw De Waerdenborch opgenomen onder het jaar 2024 met een investeringsbedrag van € 2 miljoen. In de meerjarenbegroting is hiervoor bij 2024 een structureel bedrag van € 100.000 meegenomen als signaal dat de gemeente bereid is te investeren, maar dat ook van de school een forse bijdrage wordt verwacht. Uitgaande van afschrijving in 25 jaar kan met € 100.000 een investering van ongeveer € 2 miljoen worden gedekt. Naar verwachting is dit lang niet voldoende. Wellicht is het goed te "sparen" (net als bij het gemeentehuis en het nieuwe zwembad) en daarom hebben we bij 2025 weer een structureel bedrag van € 100.000 opgevoerd.

We zien een stijging van de kosten van het leerlingenvervoer. Na enkele jaren incidentele dekking, willen we dit nu structureel dekken. We zijn van mening dat bronbestrijding (minder vervoersbewegingen door meer aanbieding van speciaal onderwijs) de kosten kunnen verminderen. Daarom zetten we in op kansen om te komen tot deze kostenvermindering. Dat is de reden om een deel van de kosten structureel en een deel incidenteel te dekken. Daarnaast wordt het huidige beleid voor leerlingenvervoer onder de loep genomen.

Actuele ontwikkelingen

Peutermonitor

Door de inzet van een online Peutermonitor hebben we meer zicht op peuters in onze gemeente die door de GGD Twente zijn geïndiceerd met een ontwikkelingsachterstand. Dit aantal kan jaarlijks fluctueren. In onze gemeente is via aanbesteding in 2019 een overeenkomst gesloten met drie kinderopvangorganisaties die specifiek zijn toegerust voor het aanbieden van Voorschoolse Educatie (als onderdeel van VVE) aan deze peuters van 2 ½ tot 4 jaar. Met de kinderopvangorganisaties zetten wij in op een groter bereik van peuters voor het volgen van Voorschoolse Educatie. Het is uiteraard eigen keuze van ouders of zij hun kind hiervoor willen aanmelden.

Verder zetten wij in op bevordering van warme overdracht van VVE-geïndiceerde kinderen naar de basisscholen in onze gemeente. Zij bieden Vroegschoolse Educatie (als onderdeel van VVE) aan kleuters in groep 1 en 2 van het basisonderwijs aan. En we zetten ook in op het maken van samenwerkingsafspraken met basisscholen die tenminste betrekking hebben op de doorgaande leerlijn.

Ruimtebehoefte openbaar basisonderwijs Holten

Bij het openbaar basisonderwijs in Holten is sprake van een toenemende ruimtebehoefte. Hiermee is in het IHP rekening gehouden (via p.m.-ramingen), maar het aantal leerlingen groeit sneller dan verwacht. Op grond van de laatste leerlingentelling bestaat nog geen recht op uitbreiding. In afwachting van de werkelijke ontwikkeling van het aantal leerlingen (en een nieuwe leerlingprognose) ligt de oplossing vooralsnog bij medegebruik van een of meer lokalen van De Regenboog.

Corona

Een andere (mogelijke) ontwikkeling heeft te maken met het corona-virus. Ter bestrijding van de door de leerlingen opgelopen leerachterstanden stelt het Rijk extra middelen beschikbaar voor de scholen en ook voor de gemeenten. Het is nog niet duidelijk in hoeverre de extra inzet van personeel op de scholen gevolgen heeft voor de onderwijshuisvesting. Het is ook nog niet duidelijk of de coronamiddelen voor extra huisvesting mogen worden ingezet.

Transformatie Sociaal Domein

Vanuit de bezuinigingsopdracht, en vanuit de geest van de decentralisaties, zijn we bezig om binnen het sociaal domein te transformeren. De stuurgroep heeft twee transformatievoorstellen met betrekking tot het voorveld jeugd goedgekeurd. Dit betreffen JIM en Basta.

JIM staat voor 'Jouw Ingebrachte Mentor'. De JIM-aanpak is een veelbelovende methode om uithuisplaatsing van jeugdigen te voorkomen. Bij deze aanpak staat bij hulpverlening de leefwereld centraal en ontvangt de jeugdige steun van een mentor uit de eigen omgeving. Uithuisplaatsingen is voor jeugdigen en omgeving een traumatische ervaring en voor onze gemeente duur en ineffectief. Ons voornemen is om samen met zorgaanbieders de JIM-aanpak te implementeren voor Rijssen-Holten.

We gaan de Basta-methodiek inzetten om te voorkomen dat jongeren tussen de 12 en 18 jaar die delictgerelateerd gedrag vertonen verder afglijden richting criminaliteit. Doel is enerzijds dat deze jongeren niet in de jeugdstrafrechtketen (justitieel kader) terechtkomen. Anderzijds willen we voorkomen dat er binnen de jeugdhulp in het gedwongen kader maatregelhulp moet worden ingezet en jongeren uithuisgeplaatst worden of worden geplaatst in een instelling voor JeugdzorgPlus (gesloten jeugdzorg). De aanpak is kortdurend, kan snel worden ingezet en is integraal. Basta valt onder de 'drangmaatregelen'. Dit betekent nog wel vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Het vormt daarmee een schakel tussen het vrijwillige en het gedwongen kader binnen de jeugdhulp.

Voor het onderwijs staat het onderwijsachterstandenbeleid en een integraal preventieprogramma op de agenda. Deze eerste ontwikkeling bestaat uit het realiseren van aanvullende maatregelen binnen de voerschool voor het bestrijden van onderwijsachterstanden en het maken van resultaatafspraken voor de voerschool. Met de basisscholen is daarvoor een werkgroep opgericht. De tweede ontwikkeling heeft als doel de preventie op jeugdhulp en de preventieve inspanningen van het onderwijs bij elkaar te brengen en in samenhang te versterken. Dit conform het advies van het Nederlands Jeugdinstituut aan onze gemeente en scholen.

Het college heeft zich uitgesproken voor thuisnabij onderwijs voor alle leerlingen uit Rijssen-Holten. Dit vereist inspanningen voor de leerlingen die over onze gemeentegrens moeten reizen voor speciaal onderwijs. Daarom onderzoeken wij welk aanbod onderwijsvoorzieningen Rijssen-Holten moet bieden, om aan de behoeften van deze leerlingen te voldoen. Met de samenwerkingsverbanden, scholen en het speciaal onderwijs verkennen wij gezamenlijk de mogelijkheden.

De zorgstructuur/vroegsignaleringsplatform vernieuwen we. We werken samen met onze maatschappelijke partners aan een nieuwe methode van vroegsignalering en het delen van gegevens voor het voeren van casuïstiek overleg tussen organisaties. De visie is in de maak en als alle partners deze onderschrijven starten we met het opstellen van convenanten en werkafspraken.

Vanuit het Rijk ontvangen wij diverse extra middelen om de gevolgen van de corona pandemie onder jongeren te bestrijden. Dit zal het komende jaar diverse inspanningen vereisen. Bijvoorbeeld het faciliteren van activiteiten voor jongeren en de gemeentelijke bijdragen aan het Nationaal Programma Onderwijs. Vooruitlopend op een verwachte boeggolf van problematiek, dus ver verscholen achter de voordeur, hebben wij met onze maatschappelijke partners een werkgroep boeggolf in het leven geroepen.

Wijziging woonplaatsbeginsel Jeugdwet

Met ingang van 1 januari 2022 wijzigt de definitie van het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet. Het woonplaatsbeginsel regelt welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Uitgangspunt in de nieuwe definitie van het woonplaatsbeginsel wordt de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres heeft volgens de Basisregistratie Personen (de BRP).

De gemeente waar de jeugdige vandaan komt, blijft dus verantwoordelijk voor de jeugdige en voor de kosten van de jeugdhulp voor deze jeugdige. Door de wijziging zal in sommige gevallen een andere gemeente verantwoordelijk worden voor de zorg voor jeugdigen dan waar ze nu voor verantwoordelijk zijn.

Het is dus belangrijk dat gemeenten inzichtelijk hebben welke kinderen zij administratief moeten overdragen, en welke kinderen ze van andere gemeenten 'ontvangen'. Om dit voor onze gemeente inzichtelijk te krijgen, waar nodig afspraken te maken met zorgaanbieders, eventueel regionaal af te stemmen en ervoor te zorgen dat kinderen/jongeren die naar een andere gemeente gaan tijdig en goed worden overgedragen, is een interne werkgroep samengesteld en met voorbereidende werkzaamheden gestart.

Norm voor opdrachtgeverschap en regiovisie

In de kamerbrief van 7 november 2019 kondigen de ministers van VWS en van Rechtsbescherming aan maatregelen te willen nemen om het jeugdstelsel beter te organiseren (wetswijziging Jeugdwet). In juni 2020 hebben gemeenten in antwoord hierop de Resolutie Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd aangenomen. In de norm staat de regiovisie centraal. In deze visie spreken gemeenten onderling af welke taken op het gebied van jeugd in samenwerking worden opgepakt en welke inhoudelijke ontwikkelingen in de regio gewenst zijn. In de norm is vastgesteld waar de regiovisie minimaal aan voldoet, de invulling (het hoe) is aan de regio en gemeenten zelf. Met deze norm versterken de gemeenten hun samenwerking bij het bieden van passende hulp aan kinderen. In Twente wordt momenteel gewerkt aan het opstellen van de regiovisie. Hierbij worden gemeenten (waaronder gemeenteraden), zorgaanbieders en andere partners betrokken. Planning is dat de regiovisie na de zomervakantie 2021 door de gemeenteraden van de 14 Twentse gemeenten wordt vastgesteld.

2.3 Samen zorgen

Coalitieakkoord 2018-2022

De visie op het sociaal domein is meer participatie en eigen kracht van de burger, minder bureaucratie, meer slimme combinaties om reële resultaten te bereiken, een beperktere rol van de overheid en vermindering van de inzet van overheidsgeld. De rol van de gemeente verschuift van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'.

Wij gaan voor een gezonde gemeenschap, waar het welzijn van iedere inwoner voorop staat. Binnen de mogelijkheden die we hebben en in samenwerking met onze partners in het veld zetten wij ons in om zo mogelijk een hoger welzijnsniveau te bereiken dan het huidige. Dit kan bijvoorbeeld door meer aandacht te hebben voor het verminderen van eenzaamheid. Het streven is dat over vier jaar minder inwoners eenzaamheid ervaren. Maar er is meer problematiek dan dat. Het is noodzakelijk dat meer inzicht verkregen wordt in de welzijnsproblematiek van onze inwoners. Meer en beter inzetten van (soms al voorhanden) data is essentieel hierbij. Dit is ook van belang om een vergelijking met andere gemeenten te kunnen maken. Ook een ouderenadviseur kan een rol spelen bij het inzichtelijk maken van de problematiek.

Om te kunnen monitoren of maatregelen effect hebben, gaan we een nulmeting uitvoeren. We willen weten wat er in de verschillende wijken leeft en welke specifieke problematiek daar speelt. Vervolgens worden de genomen maatregelen geëvalueerd en waar nodig bijgesteld of verbeterd.

We vinden doelen als het vergroten van de zelfredzaamheid, meer participatie in de samenleving en het vergroten van de sociale cohesie belangrijk. Vanwege de gedachte dat het creëren van voorzieningen dichtbij de inwoners de meeste garantie biedt om deze te bereiken, verdient het in gang gezette wijkgericht werken daarom een impuls. We zetten in op structuurversterkende maatregelen, bijvoorbeeld in preventie.

Stimulering en facilitering van inzet van vrijwilligers, verbetering van het armoedebestrijdend beleid gericht op kinderen (rekening houden met netto-inkomen) en verbindingen leggen met onder andere sport en cultuur zien wij als concrete acties. Alle te nemen en al genomen maatregelen die te maken hebben met het welbevinden van onze inwoners leggen we langs de lat van welzijnsbevordering. Dit kan leiden tot bijstelling of heroverweging van maatregelen, waarbij ingezet mag worden op innovatie. We stimuleren slimme ideeën en pilots zoals maatwerkvervoer.

Natuurlijk zijn de bedrijfsvoering en kostenbeheersing rond de twee D's (decentralisaties jeugdzorg en Wet maatschappelijke ondersteuning) en het sociaal domein (in brede zin) relevant, maar dit mag niet leidend zijn. Gezien de open-eindeconstructie van maatwerkvoorzieningen is het van belang zoveel mogelijk in control te zijn. Budgettair neutraal op de langere termijn blijft het streven, tenzij dit ten koste gaat van het welzijn van onze inwoners. Ontschotting van budgetten op dit terrein kan op instemming rekenen.

[Strategische visie 2010-2030, \(herijking 2021\)](#)

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?

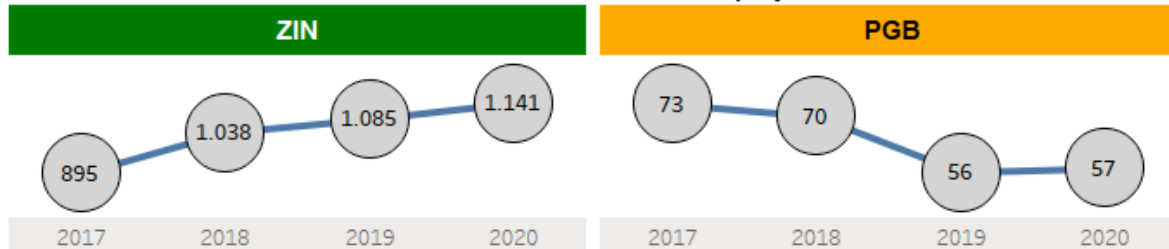
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1. <u>Nota vrijwilligerswerk Rijssen-Holten 2011-2014</u>	2011	2021	r
2. <u>Visiedocument 'Cliëntondersteuning in Rijssen-Holten'</u>	2015	Geen herziening voorzien	r
3. <u>Actieplan Mantelzorg 2017-2018</u>	2016	2021	r

4. Koersdocument transformatie in het sociaal domein (voorstel bezuinigingen)	2016	Geen herziening voorzien	r
5. Nota Publieke gezondheid	2017	Evaluatie 2021	r
6. Integratienota blijven = meedoen 2017-2019	2017	2021	r
7. Beleidsplan Jeugdhulp en Wmo 2017	2017	Geen herziening voorzien	r
8. Startdocument integrale toegang	2019	Geen herziening voorzien	c
9. Nota/actieplan een tegen eenzaamheid Rijssen-Holten	2019	Geen herziening voorzien	c

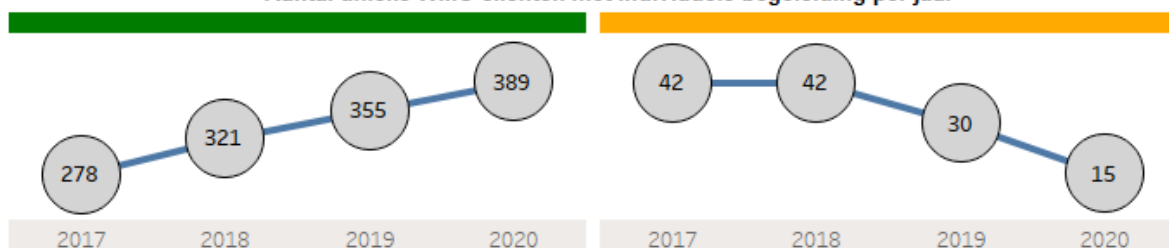
Cijfers die een indicatie geven van het programma

Samen Zorgen

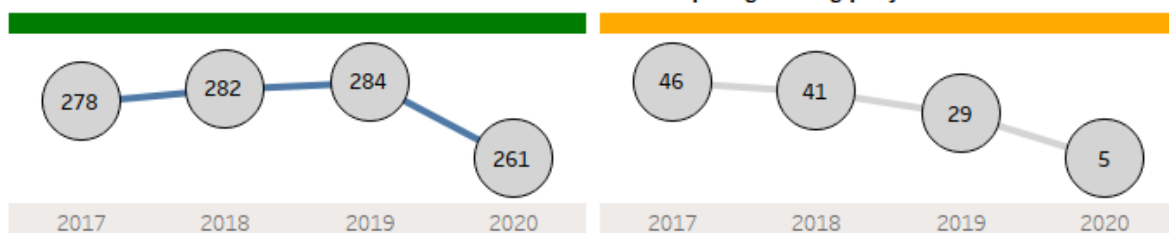
Totaal aantal unieke WMO cliënten per jaar



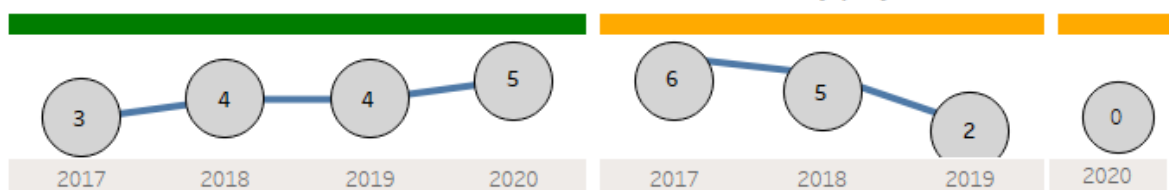
Aantal unieke WMO cliënten met Individuele begeleiding per jaar



Aantal unieke WMO cliënten met Groepsbegeleiding per jaar

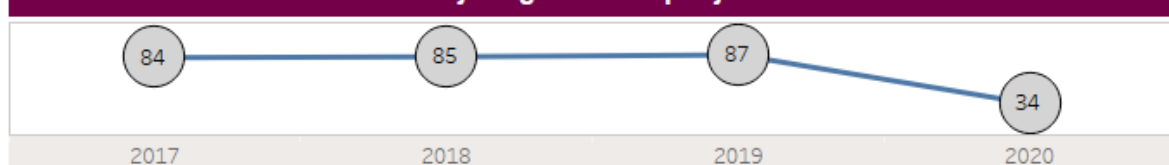


Aantal unieke WMO cliënten met Kortdurend verblijf per jaar

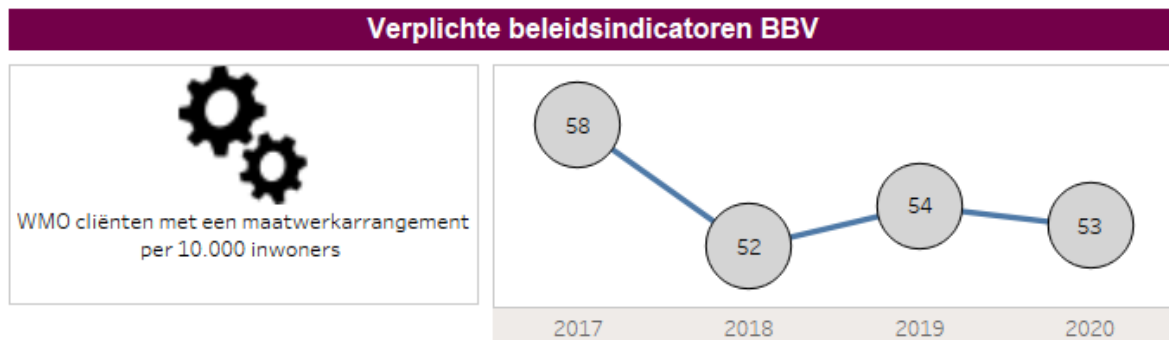


Vanaf deze editie van de jaarrekening tellen we unieke cliënten die in een jaar een actieve indicatie hebben gehad.

Vrijwilligersbeleid per jaar



Verplichte beleidsindicatoren BBV(bron: Waar staat je gemeente)



Wat gaan we ervoor doen?

Het is de gezamenlijke uitdaging van de gemeente en de gemeenschap om voldoende aandacht te geven aan en zorg te verlenen in een veranderend zorgstelsel, waarbij de menselijke maat het uitgangspunt is (bron: Strategische Visie 2010-2030, versie 2015)

Transformatie sociaal domein

We staan met elkaar voor een flinke transformatieopgave binnen het sociaal domein. De taken die zijn overgeheveld vanuit het Rijk moeten daarnaast uitgevoerd worden met minder middelen. De komende periode wordt een (hernieuwde) strategische visie op het sociaal domein opgesteld. De visie beslaat het brede sociaal domein, dat wil zeggen de wettelijke taken (Wmo, jeugdhulp en participatiewet) en de niet wettelijke taken als sport, cultuur, welzijn en publieke gezondheid. Vanuit de bezuinigingsopdracht wordt onder andere gewerkt aan een verbetering van de samenwerking met de kerken en een doorontwikkeling van het voorveld Wmo. Daarnaast wordt ingestoken op integraal werken door middel van invoering van de integrale toets c.q. de doorbraakmethode.

Actuele ontwikkelingen

Huishoudelijke ondersteuning:

De contracten voor de huishoudelijke ondersteuning kunnen nog tot en met 2022 worden verlengd. Dit houdt in dat in de loop van 2022 zal worden gestart met de nieuwe aanbesteding. Zowel lokaal als regionaal worden de mogelijkheden tot doorontwikkeling van deze ondersteuning verkend om de zorgkosten op termijn betaalbaar te kunnen houden.

Zorgcontinuïteit

Vorig jaar, maar ook dit jaar nog gaat er veel aandacht uit naar zorgcontinuïteit. Dit geldt zowel voor Wmo-zorg als jeugdhulp. Door corona en de maatregelen die daaromtrent gelden, was het voor zorgaanbieders (en vervoerders) een hele uitdaging om de zorg te continueren. In Twents verband hebben we een continuïteitsregeling en een meerkostenregeling ontwikkeld en uitgevoerd. Dit heeft bijgedragen aan zorgcontinuïteit.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Voor beschermd wonen geldt dat alle gemeenten met ingang van 1 januari 2022 verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van beschermd wonen. Met ingang van 2023 krijgen alle gemeenten hier ook middelen voor; in 2022 gaan deze middelen nog naar de centrumgemeente (voor ons Almelo).

Dit betekent dat we als subregio Almelo (gemeenten Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Twenterand, Tubbergen en Wierden) afspraken moeten maken over hoe we de doordecentralisatie beschermd wonen de komende jaren vorm gaan geven. Hierbij wordt ook gekeken naar wat we eventueel lokaal kunnen oppakken.

Voor maatschappelijke opvang geldt dat de komende periode onderzocht gaat worden hoe we de uitstroom uit maatschappelijke opvang kunnen bevorderen en instroom kunnen tegengaan. Hiervoor zijn ook afspraken met ketenpartners (als zorgaanbieders en woningcorporaties) nodig.

Tekort aan (zorg)woningen

Het tekort aan geschikte (zorg)woningen gaat ook onze gemeente niet voorbij. In samenwerking met ketenpartners als andere Twentse gemeenten, het Zorgkantoor, zorgaanbieders en woningcorporaties gaan we onderzoeken en ontwikkelen hoe we hier zo goed mogelijk mee om kunnen gaan.

Één tegen Eenzaamheid

De gemeente Rijssen-Holten heeft eind 2018 een coalitie gevormd in de strijd tegen eenzaamheid. De Rabobank, ViaVie Welzijn, Pand 11, De Goede Woning, Viverion, Carint Reggeland, Zorgaccent, Carinova, Thuisgenoten, Evenmens, Diaconaal netwerk, Bibliotheek, Huisartsen Rijssen, ASD en Sociaal VraagPlein zijn coalitiegenoten van het eerste uur. Doel van de coalitie is om samen eenzaamheid onder inwoners tegen te gaan, en daarnaast nog meer organisaties aan te laten sluiten. Het thema 'eenzaamheid' wordt naast 'participatie' en 'gezondheid' een van de speerpunten binnen Buurtkracht. Helaas, wegens de grote bezuinigingsopdracht op het sociaal domein is dit thema op een laag pitje gezet.

Door Corona is echter het thema 'eenzaamheid' zowel landelijk, regionaal maar ook lokaal weer op de agenda gezet. Eind 2020 tekende Gemeente Rijssen-Holten het nationale coalitieakkoord 'een tegen eenzaamheid'. Hiermee onderstrepen we nogmaals het belang om eenzaamheid terug te dringen.

Het thema eenzaamheid wordt weer actief opgepakt en we gaan kijken hoe we de opgestelde speerpunten tot uitvoering kunnen brengen. Daarnaast willen we nog meer partijen/organisaties aan laten sluiten bij de coalitie, te denken valt aan: het onderwijs, jeugd- en jongerenwerk (breed), Cultuur Advies Raad, Sportraad, de zelforganisaties, huisartsen Holten.

Op deze manier wil de coalitie in beeld krijgen wat het aanbod is bij verschillende organisaties en gaan we kijken waar kansen liggen om eenzaamheid, zowel algemeen als onder bijzondere doelgroepen, aan te pakken en bespreekbaar te maken

Laaggeletterdheid

In navolging van het Twentse regioplan laaggeletterdheid wordt er een lokaal uitvoeringsplan laaggeletterdheid opgesteld. Laaggeletterdheid is een overkoepelende term voor volwassenen die grote moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. Laaggeletterdheid belemmert mensen om mee te doen in de maatschappij. Een lokaal uitvoeringsplan geeft een helder overzicht van alle activiteiten die we samen met partners al doen om laaggeletterdheid tegen te gaan, het brengt kansen in beeld en zorgt voor samenhang tussen de verschillende activiteiten.

Nieuwe wet inburgering

Op 1 januari 2022 wordt de nieuwe wet inburgering van kracht. De regie op inburgering van statushouders komt daarmee weer bij de gemeenten te liggen. Samen met de regio zijn we ons hierop aan het voorbereiden. In de nieuwe wet inburgering zijn 3 soorten trajecten benoemd. Het Onderwijstraject is bedoeld voor statushouders die aansluitend op dit inburgeringstraject in regulier voortgezet onderwijs (MBO, HBO, WO) in kunnen stromen. B-1 trajecten zijn gericht op het halen van het taalniveau B-1. De Z-route is bestemd voor statushouders die niet in staat zijn het B-1 niveau te halen. Deze route is nadrukkelijk gericht op het zo goed mogelijk participeren in de maatschappij en het vinden van (betaald) werk. Het verplichte taalonderwijs in deze route is nadrukkelijk gericht op participatie en niet op het behalen van een taalniveau. De B-1 en onderwijstrajecten worden op Twentse schaal aanbesteed. De Z-route wordt zo lokaal mogelijk ingevuld. Er zijn signalen dat de toegekende rijksvergoedingen voor deze trajecten ontoereikend zijn. Indien nodig, zal hier actie op genomen worden.

Buurtkracht

Door de inzet van Buurtkracht (nu nog in 6 wijken maar idealiter voor de hele gemeenschap van Rijssen-Holten) willen wij samen met de inwoners en ketenpartners de transformatie binnen het sociaal domein verder vormgeven. Door vergroting van de zelfredzaamheid, meer participatie in de samenleving, het vergroten van de sociale cohesie en stimuleren van een betere afstemming en samenwerking van professionals in de wijken wordt minder beroep gedaan op (dure) maatwerkvoorzieningen.

Buurtkracht is een “way of life” een manier om bewonersparticipatie tot stand te brengen. Ieder domein/werkveld heeft hier baat bij, dat wil zeggen naast het sociaal domein ook andere domeinen/werkvelden (Ruimte, Veiligheid, Omgevingsvisie, Wijk van de Toekomst, Duurzaamheid, Sport/Cultuur).

2.4 Cultuur en Sport

Coalitieakkoord 2018-2022

Cultuur verrijkt de samenleving. Het is goed voor het welbevinden en de sociale cohesie om met culturele activiteiten bezig te zijn. Wij vinden dat het budget van de Cultuur Advies Raad omhoog kan, waarbij de richtlijnen waarbinnen de CAR opereert verruimd mogen worden.

Wij zijn voorstander van cultuureducatie op scholen. De al eerder genoemde verbinding tussen onder andere cultuur, sport en in dit geval onderwijs zorgt voor versterking van het geheel.

Het benodigde beheer en onderhoud van gemeentelijke gebouwen zoals het Parkgebouw, Havezate De Oosterhof, de Oudheidkamer Holten en het Kulturhus zal zichtbaar gemaakt worden in een onderhoudsbeheerplan.

Wij zetten in op een goede toegankelijkheid voor de gemeentelijke gebouwen en openbare voorzieningen. We gaan voor een inclusieve samenleving, waarin iedereen kan meedoen.

Het belang van sport is duidelijk. Sporten draagt bij aan gezondheid en welzijn en is een sociaal bindmiddel. De inzet is om inwoners een leven lang te laten sporten. We willen een langetermijnplanning voor de (multifunctioneel te gebruiken) sportaccommodaties opstellen, in overleg met onderwijs en sportverenigingen. Hieruit vloeit voort dat er ruimte op de begroting moet zijn om daadwerkelijk stappen te kunnen zetten. Wij willen daarom een investeringsfonds voor sport, te vullen door te sparen, zoals we dat ook bij andere toekomstige investeringen hebben gedaan. Wij willen de Nadere regels sportinvesteringen Rijssen-Holten 2009 (1/3^e-regeling sport) behouden. Er moet onderzocht worden of we zwemmen kunnen stimuleren door gratis toegang te geven aan een kind dat met een volwassene meegaat naar een van onze zwembaden.

In het kader van subsidies wordt gepleit voor meerjarige afspraken. Dit is deels al gebeurd, maar het kan nog breder. Het gaat om de maatschappelijke impact en het doel van een subsidie, niet in eerste instantie om de financiële kant.

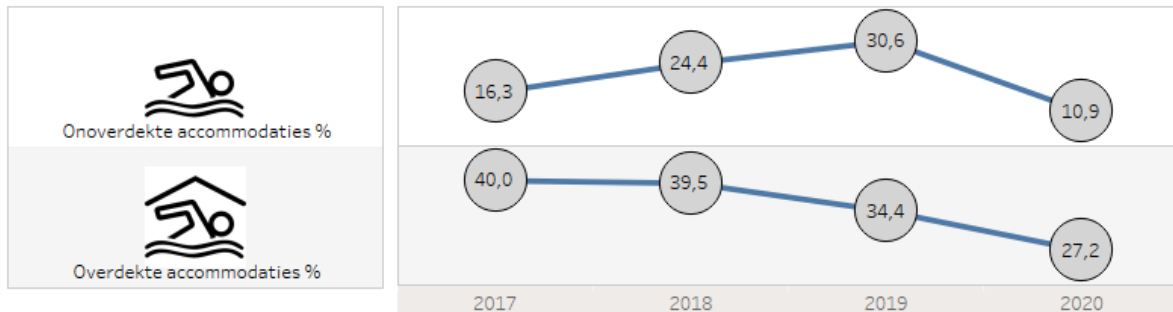
[Strategische visie 2010-2030, \(herijking 2021\)](#)

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?

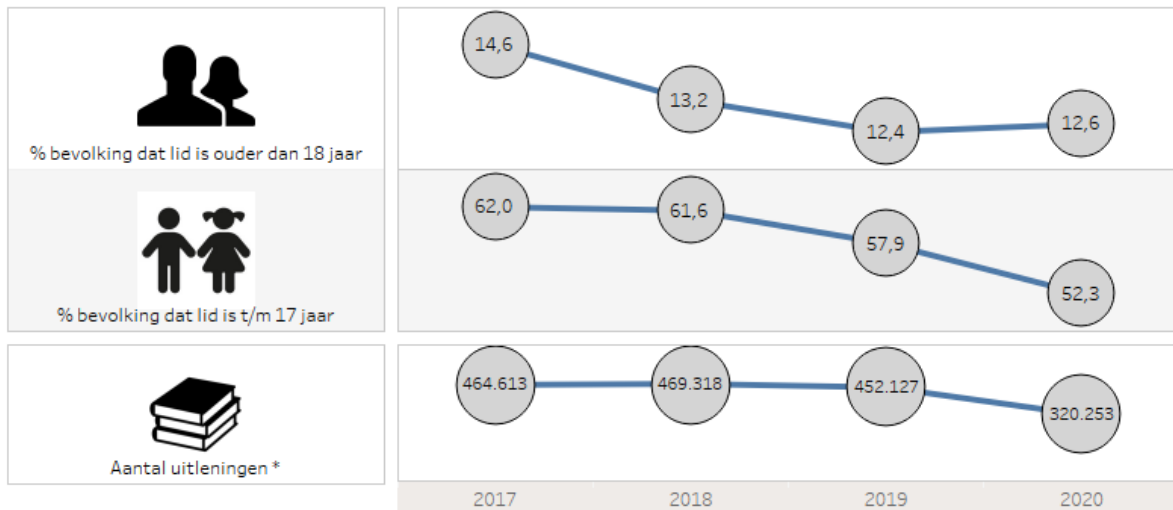
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1. <u>Subsidieverordening</u>	2016	Geen herziening voorzien	r
2. <u>Cultuurnota 2014-2017</u>	2014	2021	r
3. <u>Erfgoednota</u> <u>Bijlage – lijst beschermde gemeentelijke monumenten</u> <u>Bijlage – lijst rijksbeschermde monumenten</u>	2015	2021	r
4. <u>Sportvisie 2020</u>	2020	Geen herziening voorzien	r
5. <u>Lokaal sportakkoord Rijssen-Holten</u>	2020	Geen herziening voorzien	c

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Kostendekkendheid sportaccommodaties

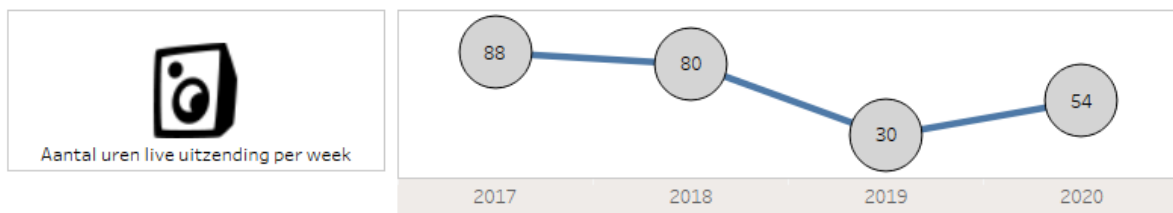


Bibliotheek



* Wegens Corona 14 weken gesloten geweest in 2020

Lokale omroep



Wat gaan we ervoor doen?

Doelstelling: Wij zijn voorstander van cultuureducatie op scholen. De al eerder genoemde verbinding tussen onder andere cultuur, sport en in dit geval onderwijs zorgt voor versterking van het geheel (bron: Coalitieakkoord 2018-2022)

Cultuureducatie

Wij willen graag voortzetting van de deelname aan de provinciale regeling 'Cultuureducatie aan de basis', ook voor de nieuwe periode 2021-2024'. Daarvoor is, naast de provinciale bijdrage, ook een bijdrage van de gemeente vereist. Verder zetten ook de scholen een eigen bijdrage cultuureducatie in.

Doelstelling: De gemeente stimuleert breedtesport en zorgt voor basisvoorzieningen, waarbij gestreefd wordt naar hogere kostendekkendheid (bron: Strategische visie 2010-2030, versie 2015)

Budget voor Meerjarenonderhoudsplan Sportaccommodaties

Om verdere uitvoering te kunnen geven aan het in het coalitieakkoord gevraagde Meerjarenonderhoudsplan Sportaccommodaties, en het noodzakelijke onderhoud te kunnen uitvoeren, is een budget voor de komende jaren nodig.

Actuele ontwikkelingen

Special Olympics 2022 – Regionaal organiseren Torchrun, Special Olympics en de Legacy.
De Schaats- en Skeelervereniging Rijssen is één van de locaties voor de Special Olympics.

2.5 Ondernemen en Werk

Coalitieakkoord 2018-2022

Met het lokale bedrijfsleven zijn we van mening dat gezorgd moet worden voor voldoende en aantrekkelijke bedrijventerreinen. Deze zijn in Rijssen nauwelijks meer beschikbaar. Het is daarom van belang om de uitbreidingsmogelijkheden van bedrijven in Rijssen te onderzoeken, met name om bestaande bedrijven te faciliteren.

In nauwe samenwerking met het bedrijfsleven zetten we ons actief in om waar mogelijk innovatieve impulsen te geven aan de economische ontwikkeling van onze gemeente als geheel.

Er moet aandacht zijn voor de sociaal kwetsbaren die willen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Om dit te faciliteren kan de infrastructuur, die inmiddels is opgebouwd in de verbinding tussen arbeidsmarkt en bedrijfsleven, versterkt en uitgebouwd worden. De gemeente spant zich in om hierin stappen te zetten, in samenwerking met het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen.

De verschillende kernen in de gemeente hebben een andere achtergrond qua cultuur en beleving van zondag en zondagsrust. Evenementen en activiteiten op zondag zijn in de kernen Holten en Dijkerhoek en de buurtschappen meer ingeburgerd dan in Rijssen. Wij willen recht doen aan deze verschillen door maatwerk te bieden dat past bij de kern en de buurtschap. Beleid kan per kern anders zijn; er is ruimte voor verschil. Dit betekent dat een evenement in Holten ruimere openingstijden kan hanteren dan een evenement in Rijssen. Als gemeente stellen we bij het verlenen van vergunningen/ontheffingen voor evenementen en activiteiten voorop dat belangen van omwonenden niet onevenredig mogen worden geschaad. Bijvoorbeeld doordat te veel evenementen op dezelfde locatie worden gehouden. Een evaluatie van het parapluplan evenementen is hierbij relevant. Wij hebben met elkaar afgesproken dat het huidige beleid voor winkelopstelling gehandhaafd blijft.

Het is van groot belang dat de winkelcentra aantrekkelijk en toekomstbestendig worden gehouden. Enerzijds door te investeren in de kwaliteit van de kernwinkelgebieden, waardoor de lokale maar zeker ook de regionale uitstraling van ons uitstekende winkelbestand een impuls krijgen. Concreet betekent dit dat, naast de al afgeronde of nog lopende projecten op dit gebied, we kiezen voor een substantiële investering in de centra van Rijssen en Holten. Anderzijds is het in het huidige tijdperk van internetwinkelen ook noodzakelijk om bruisende en levendige centra te hebben, die extra klanten trekken door pakkende evenementen en promotionele activiteiten te organiseren. Citymarketing en het ondernemersfonds zijn positief gewaardeerde middelen om dit te bereiken. Er is ruimte om andere opties met betrekking tot het ondernemersfonds te onderzoeken.

Wij gaan voor een leefbaar en vitaal platteland. Daarvoor wordt een visie ontwikkeld, in samenwerking met bewoners en bedrijven. De ontwikkeling van agrarische bedrijven mag daarbij niet in de knel komen. Hierbij hoort ook het zoeken naar oplossingen voor vrijkomende agrarische bebouwing volgens het ja-mitsprincipe. De gebiedsmakelaar kan hierin een verbindende rol spelen, waarbij ook de zorgcomponent niet uit het oog mag worden verloren.

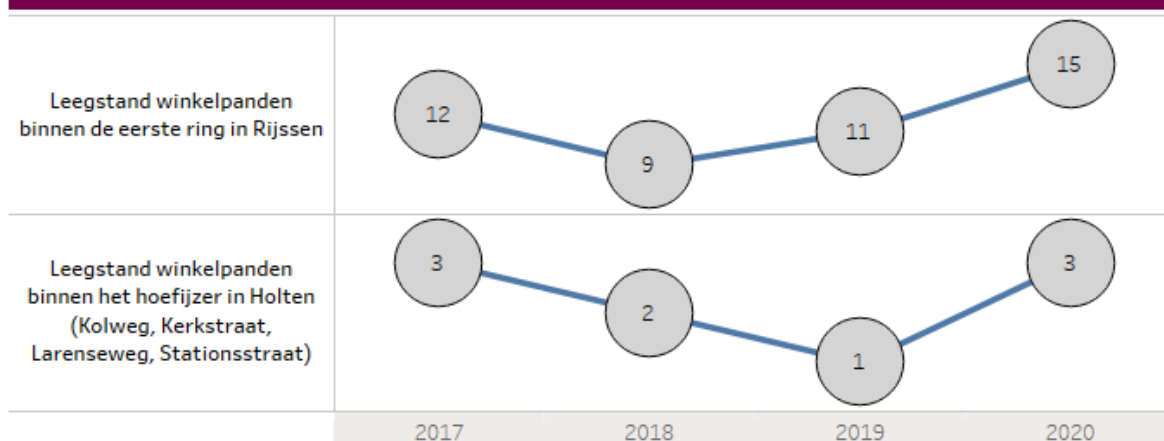
[Strategische visie 2010-2030, \(herijking 2021\)](#)

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?			
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1. Structuurvisie centrum Holten	2019	Gaat op in Omgevingsvisie	r
2. Detailhandel op het bedrijventerrein	2008	Gaat op in Omgevingsvisie	r
3. Beleidsnotitie intensivering armoedebestrijding	2017	Geen herziening voorzien	c
4. Structuurvisie Centrum Rijssen 2025 (SCR2025)	2016	Gaat op in Omgevingsvisie	r
5. Beleidsplan schulddienstverlening	2018	2021	r
6. Inrichting en organisatieplan lokale uitvoering Wsw en re-integratie	2020	Geen herziening voorzien	c

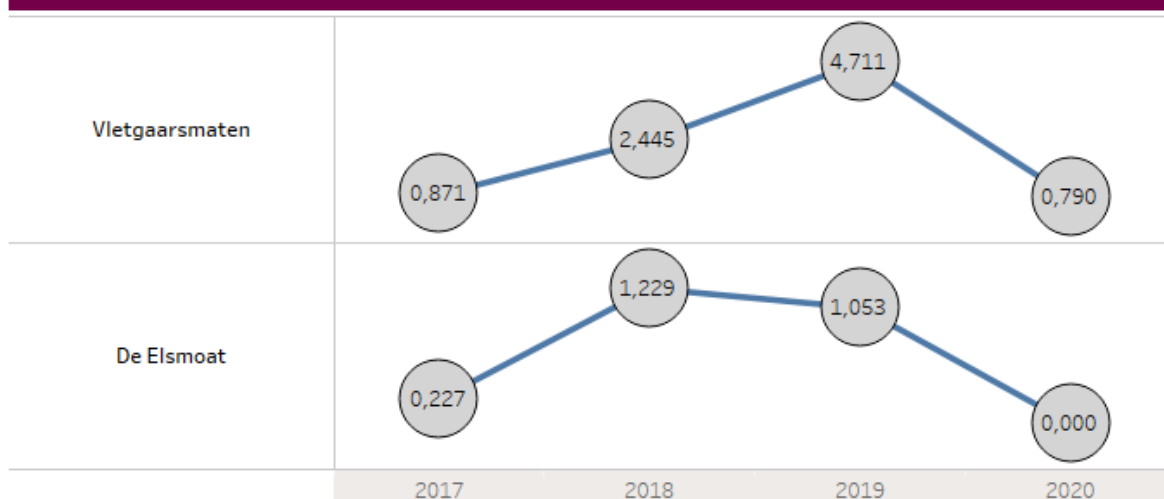
Cijfers die een indicatie geven van het programma



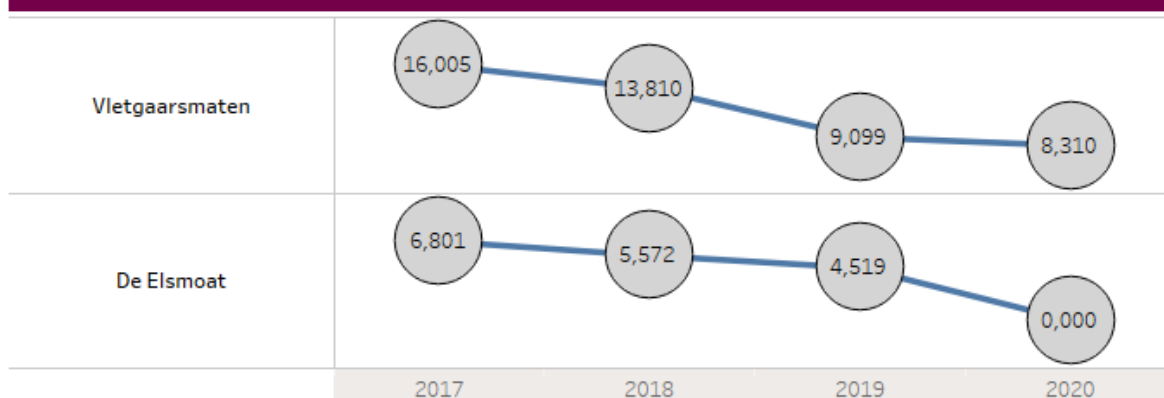
Centrumfunctie in Rijssen-Holten versterken



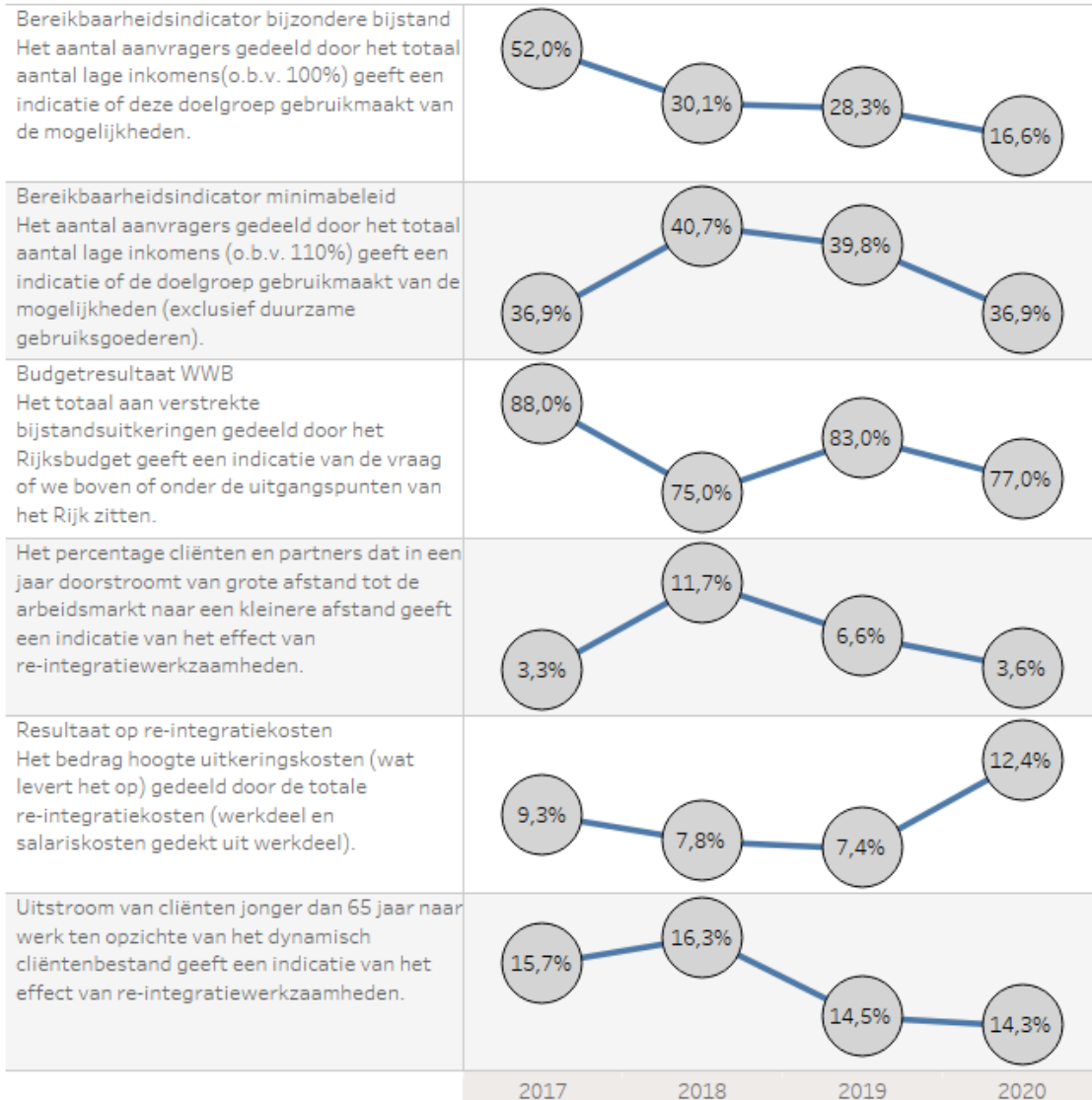
Uitgifte bedrijfsground (in hectare)



Uitgeefbare grond (in hectare)

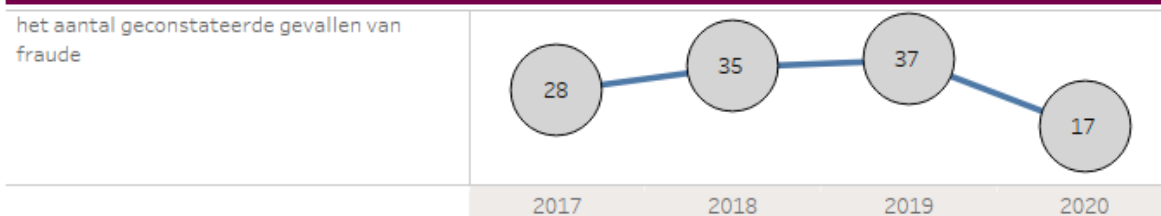


Bijstand en Re-integratie

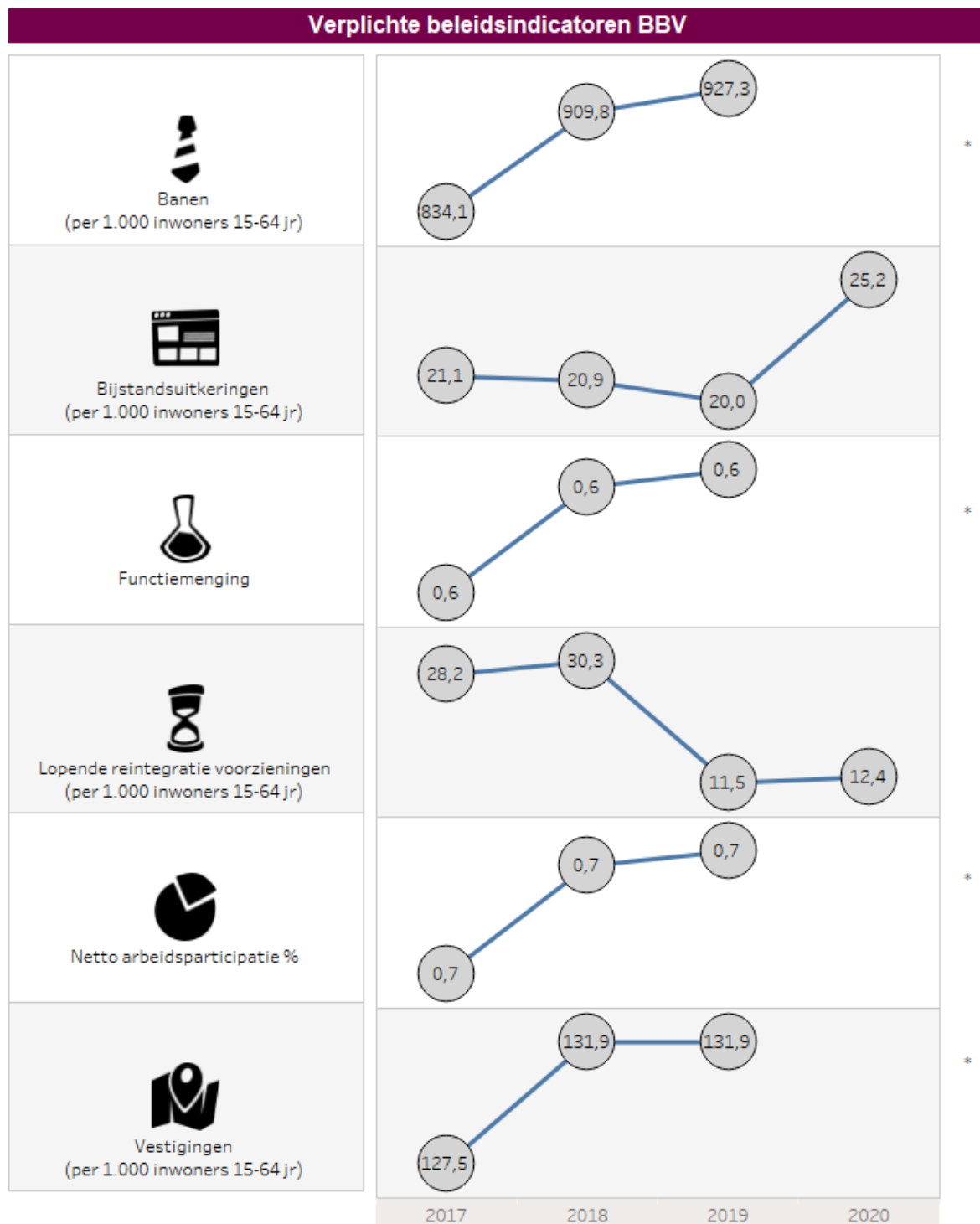


* Over eventueel meerinkomen wordt draagkracht berekend

Fraude



Verplichte beleidsindicatoren BBV (bron: Waar staat je gemeente)



* BBV indicatoren nog niet overal beschikbaar over 2020

Wat gaan we ervoor doen?

Omgevingsplan Bedrijventerreinen

Het opstellen van een Omgevingsplan voor het deelgebied Bedrijventerreinen is verplicht en een gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2022. Hiermee wordt gestart na de vaststelling van de Omgevingsvisie Bedrijventerreinen en heeft tot doel om, mede op basis van deze visie, te beschikken over een actuele set van regels voor de toedeling van functies aan locaties op de bedrijventerreinen en hiermee ook bestaande bedrijven een juiste juridische status mee te geven.

Doelstelling: Het gemeentelijk beleid is erop gericht om iedereen te laten participeren. Waar mogelijk spannen we ons als gemeente in om kansarmen en andere specifieke doelgroepen passend werk aan te bieden. Uiteindelijk zorgt de overheid voor een bestaansminimum voor de meest kwetsbaren (bron: Strategische Visie 2010-2030, versie 2015)

Aanvullende inzet op schulddienstverlening

Veranderende wetgeving in het schuldendomein leidt tot nieuwe en veranderende taken en heeft daarmee impact op het uitvoerend proces van schulddienstverlening. Door tijdelijke uitbreiding van de formatie op schulddienstverlening kunnen we voldoen aan de verwachte toename hulpvragen en instroom in schulddienstverlening en kunnen we voldoende inzetten op vroegsignalering van schulden.

Actuele ontwikkelingen

Op basis van het In 2020 vastgestelde inrichting en organisatieplan lokale uitvoering Wsw en re-integratie is per 1 januari 2021 gestart met de lokale uitvoering Wsw en wordt de formatie voor de uitvoering van re-integratie uitgebreid. Deze uitbreiding is nodig om daarmee een extra impuls te geven om de gestelde doelen te kunnen blijven realiseren. In 2021 zal een eerste aanzet gegeven worden aan de uitvoering van loonwaarde metingen van de Wsw-werknemers. Doelstelling is om in 2023 alle inleentarieven voor de individuele detacheringen en (zover mogelijk) een deel van groepsdetacheringen af te stemmen op loonwaarde.

De kamerbrief van het ministerie van SZW d.d. 10 december 2020 meldt dat de regering voornemens is om de financiering van loonkostensubsidie te laten plaatsvinden op basis van realisaties. Loonkostensubsidies worden momenteel gefinancierd uit het macrobudget Participatiewet uitkeringen. Daar is bij invoering van de Participatiewet voor gekozen, omdat gemeenten met de inzet op loonkostensubsidie konden besparen op de bijstandsuitgaven. Uit onderzoek van de Inspectie SZW blijkt echter dat een deel van de gemeenten aangeeft om financiële redenen terughoudend te zijn met de inzet van loonkostensubsidie. Vooralsnog wordt het jaar 2021 gezien als een overgangsjaar waarin onderzoek zal plaatsvinden naar een alternatieve financiering van loonkostensubsidies. Mogelijk zal vanaf 2022 deze alternatieve financiering in werking treden. Welke gevolgen dit heeft voor het BUIG budget is nog niet duidelijk.

Beleidsplan armoede en schulden

Het college heeft besloten één beleidskader op te stellen voor armoede en schulden en de beoogde actualisatie van het beleidsplan schulddienstverlening 2018-2021 hierin mee te nemen. Er is een duidelijke samenhang tussen beide beleidsterreinen en diverse ontwikkelingen geven aanleiding tot een integraal kader voor armoede en schulden. Het beleidsplan geeft de kaders en daarmee de richting en ruimte om

- 1) in samenwerking met partners passende ondersteuning te bieden aan inwoners die moeten rondkomen van een minimum inkomen of schulden hebben en
- 2) nieuwe financiële problemen helpen te voorkomen. Met als doel: al onze inwoners mee laten doen in de samenleving.

2.6 Wonen, Recreëren en Veiligheid

Coalitieakkoord 2018-2022

Om de verschillende categorieën inwoners de mogelijkheid te geven te kunnen blijven wonen in onze gemeente, is het sneller bouwen van betaalbare woningen voor alle doelgroepen van groot belang. Wij staan positief tegenover experimenten met nieuwe woonvormen.

Recreatie en toerisme is een belangrijke economische pijler van onze gemeente. Om de positieve houding ten aanzien van deze sector te benadrukken is afgesproken te komen tot een verlaging van de toeristenbelasting. Dit is verder uitgewerkt in het hoofdstuk Financiën van dit akkoord.

De gemeente is relatief veilig en moet dat ook blijven. Zowel in objectieve cijfers als in de veiligheidsbeleving van inwoners willen we op zijn minst op het huidige peil blijven. Wij willen blijvende aandacht voor goed zichtbare politie en zo kort mogelijke aanrijtijden.

Het is ook van belang in de preventieve sfeer inspanningen te plegen om het veiligheidsniveau te handhaven of te verbeteren. Bijvoorbeeld door in te zetten op preventie in het kader van jeugdzorg en het vroeg signaleren van problemen.

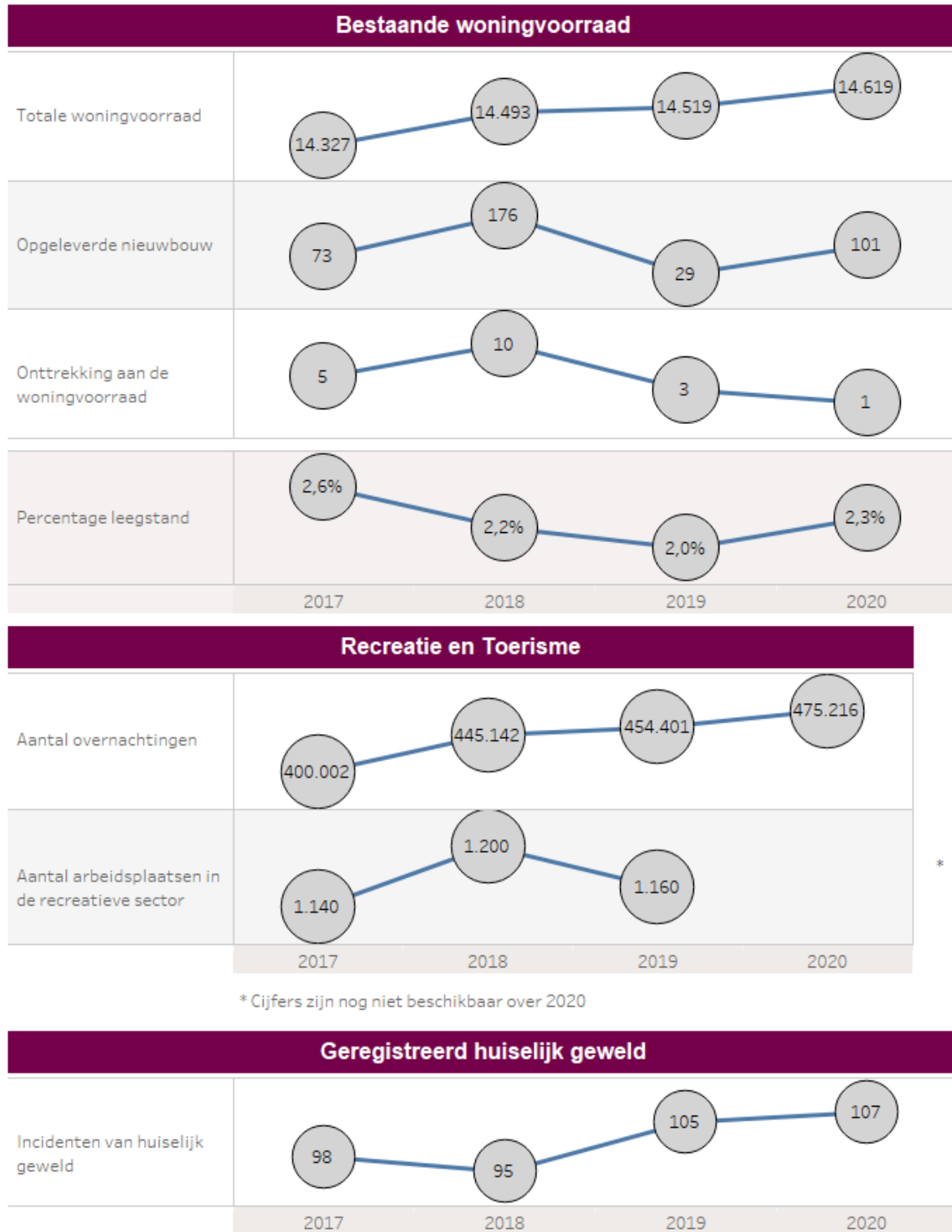
We willen dat de gemeente aantrekkelijk blijft voor toeristen. Hoewel de hoogte van de toeristenbelasting wellicht niet doorslaggevend is voor de keus om naar Rijssen-Holten te komen en te verblijven, kan een verlaging toch een positieve stimulans zijn voor de aantrekkelijkheid van de gemeente als verblijfsgebied. Nadat in de vorige raadsperiode de toeristenbelasting al teruggebracht is naar € 1 (het gemiddelde bedrag in Overijssel), gaan we voor een verdere verlaging van de toeristenbelasting met twee keer € 0,10 in deze raadsperiode. We gaan in overleg met de ondernemers in de toeristische sector om te komen tot een transparantere manier van werken met betrekking tot uitgaven op dit terrein.

[Strategische visie 2010-2030, \(herijking 2021\)](#)

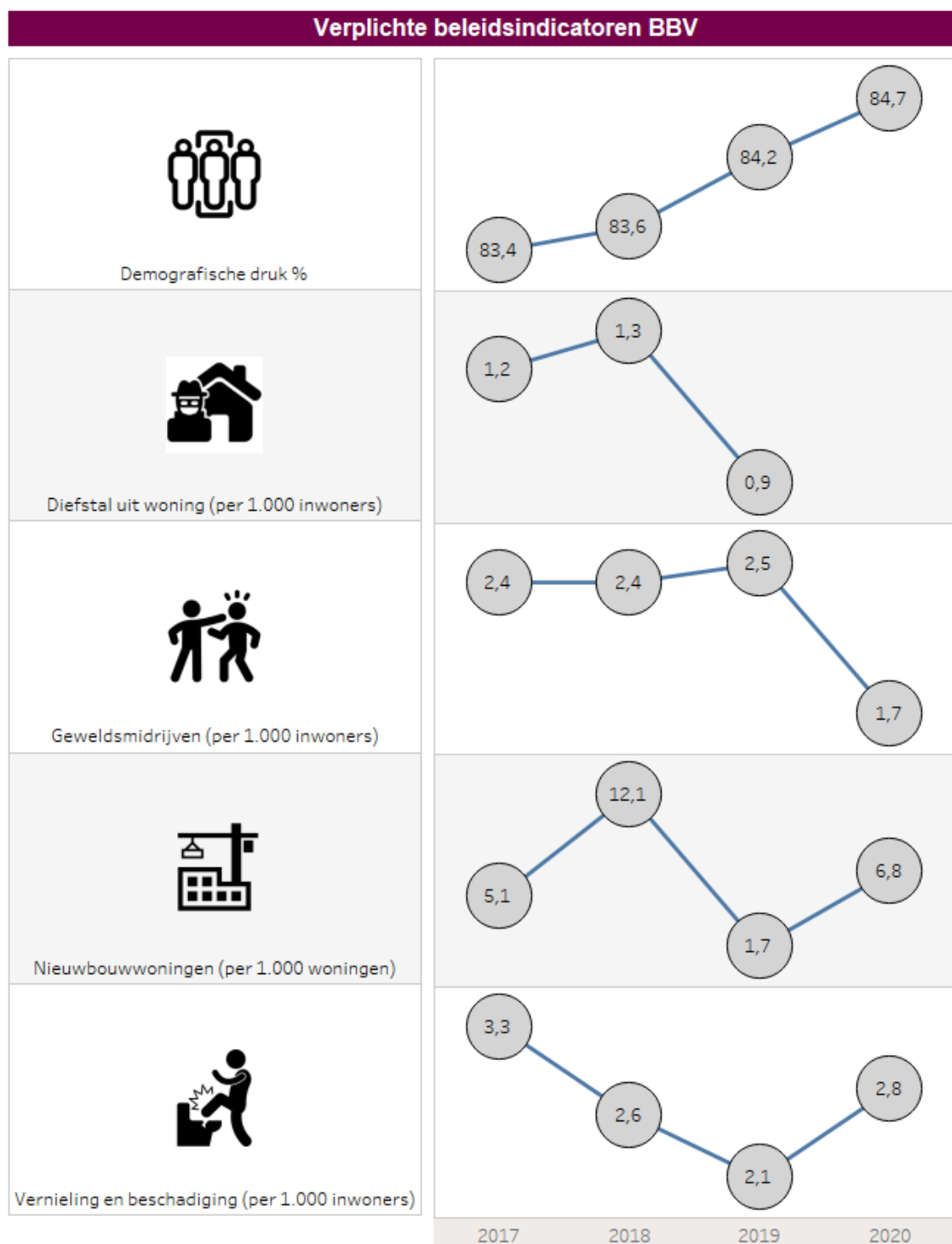
In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?				
Beleidsstuk		Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) burgemeester (b) of raad (r)
WONEN				
1.	Structuurplan De Liesen	2007	Geen herziening voorzien	r
2.	Structuurvisie Het Opbroek	2020	Geen herziening voorzien	r
3.	Structuurvisie Rijssen-Holten	2012	Wordt Omgevingsvisie 2023	r
4.	Welstandsnota Rijssen-Holten (Holten kern en wonen, Rijssen wonen, Rijssen kern, Rijssen bedrijven)	2012/2013	Gaat op in Omgevingsvisie/plan	r
5.	Nota inbreidingsbeleid	2014	Geen herziening voorzien	r
6.	Gebiedsvisie Stokmansveld	2014	Geen herziening voorzien	r
7.	Structuurvisie Centrum Rijssen 2025 (SCR2025)	2016	Gaat op in Omgevingsvisie	r

8.	Woonvisie 2017 t/m 2021 (vervangen door de woonvisie 2021-2023)	2019	2021	r
9.	Woningbouw 2017-2021	2019	2021	r
RECREËREN				
10	Landschapsontwikkelingsplan (deel 1 , deel 2 , deel 3 , kaart deelgebieden , visiekaart)	2008	Gaat op in Omgevingsvisie	r
11	Ruimtelijke horecavisie Rijssen-Holten 2021	2021	Geen herziening voorzien	r
12	Holten Hogerop/Heerlijk Holten beleidsvisie	2010	Geen herziening voorzien	r
13	Kadernota Landelijk gebied	2011	Gaat op in Omgevingsvisie	r
14	Integraal herzien bestemmingsplan Buitengebied	2012	2021	r
15	Twentse kracht groen metropool Twente (uitvoeringsprogramma en gebiedsontwikkeling)	2014	Geen herziening voorzien	c
16	Ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied	2015	Gaat op in Omgevingsplan	r
17	Visie vrijetijdseconomie Rijssen-Holten	2017	2021	r
VEILIGHEID				
18	Beleidsregels bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast gemeente Rijssen-Holten 2013	2013	Afhankelijk van eventuele wetswijziging	b
19	Damoclesbeleid	2019	Afhankelijk van regelgeving	b
20	Beleidslijn BIBOB 2021	2021	Geen herziening voorzien	c/b
21	Horecaconvenant	2016	2021/2022	b
22	Integraal Veiligheidsbeleid "Veiligheid maak je samen!" gemeente Rijssen-Holten	2021	Geen herziening voorzien	r

Cijfers die een indicatie geven van het programma



Verplichte beleidsindicatoren BBV (bron: Waar staat je gemeente)



* BBV indicatoren nog niet overal beschikbaar over 2020

Wat gaan we ervoor doen?

Veiligheid

Doelstelling: We willen de relatieve veiligheid van onze gemeente behouden (bron: Beleidsakkoord 2018-2022)

Boa inzet en handhavingsarrangement samenwerking Boa en politie

We zetten in op (extra) Boa capaciteit ten behoeve van meer toezicht en handhaving in de openbare ruimte, preventiever en pro-actiever werken op verschillende onderdelen en om uitvoering te geven aan de diverse leefbaarheids-, veiligheids- en overlastvraagstukken c.q. het uitvoeringsprogramma APV & Bijzondere Wetten en het integraal veiligheidsbeleid waardoor voldaan kan worden aan de uitkomsten uit het rekenkameronderzoek. Tegelijkertijd werken we samen met de politie aan een lokaal handhavingsarrangement ten behoeve van de samenwerking en de afstemming tussen de Boa's die werkzaam zijn in de openbare ruimte en de politie.

Actuele ontwikkelingen

Ondermijning en het afpakken van crimineel geld en goederen

Integraliteit is een groot gemeengoed in de aanpak van criminaliteitsfenomenen als ondermijning en het afpakken van crimineel geld en goederen. De criminaliteitsfenomenen vragen om een stevige borging, samenwerking en vertrouwen van de veiligheidspartners. Bewustwording en integrale controles breed in de samenleving zijn nodig om deze fenomenen aan te pakken.

Digitale criminaliteit / cybercrime

De wereld verandert in een steeds sneller tempo door digitalisering. Online werken, technologische ontwikkelingen en sociale media zijn van alle dag. Deze digitale samenleving brengt gevaren met zich mee. Verschuivingen zijn zichtbaar van traditionele naar digitale criminaliteit. Dit vraagt om een andere aanpak. Het plegen van strafbare feiten met behulp van informatietechnologie (ICT) is een groeiend fenomeen waar veel mensen slachtoffer van worden.

Horecaconvenant

Het horecaconvenant wordt gelijk geëvalueerd met de pilot terrastijden. Door de sluiting van de horecagelegenheden vanwege de coronacrisis schuift deze evaluatie op naar of het 4^e kwartaal 2021 of naar 4^e kwartaal 2022. Er is afgesproken om de pilot 2 jaar te laten lopen, in verband met de coronacrisis is dit nog niet het geval geweest. Om een reëel beeld te krijgen van mogelijke overlast en om een inschatting te kunnen doen of de pilot succesvol is zal de pilot nog 1 volledig terrasseizoen moeten draaien.

Wet Kwaliteitsborging Bouw

In 2022 treedt de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking. De wet heeft drie doelen: a) verbeterde borging van de bouwkwaliteit b) verbeterde positie van de consument c) stimulering van kwaliteitsverbetering en faalkostenvermindering. Om de implementatie in onze organisatie soepel te laten verlopen hebben we een aantal pilots doorlopen. De kennis die hierdoor is opgedaan, wordt vertaald in onze processen. Wij verwachten geen grote implementatieproblemen. Door de invoering van de wet vervallen een aantal mogelijkheden voor het heffen van leges. De structurele effecten op de begroting zijn bij het maken van deze kadernota nog niet duidelijk, er is op dit moment nog geen reële inschatting te maken. De financiële consequenties zijn naar verwachting medio 2022 te duiden op basis van de daadwerkelijke ervaringen na inwerkingtreding van de wet.

Omgevingswet

Naar verwachting treedt de Omgevingswet eveneens in werking op 1 januari 2022. Deze wet beoogt een bundeling en modernisering van de wetten voor de leefomgeving. Er is landelijk nog discussie over het DSO, het digitaal loket voor de aanvraag van een vergunning, het raadplegen van de geldende regels per locatie etc.

Op dit moment werkt het stelsel nog niet en per datum van inwerkingtreding zou het DSO moeten werken en moeten gemeenten voldoende 'oefentijd' hebben gehad om met dit stelsel aan de slag te kunnen gaan. Wij werken toe naar de invoering van de wet. Via een uitgebreid programmaplan hebben wij de route voor de implementatie voorbereid, met als doel dat onze systemen op orde zijn, werkprocessen zijn aangepast en de medewerkers via trainingen zijn voorbereid op hun nieuwe taken uit de wet. Wel is duidelijk dat de invoering van de wet de komende jaren invloed heeft op de personele inzet. Door de veranderende dienstverlening en de complexiteit van de veranderopgave verwachten we dat hiervoor meer personele inzet nodig is. Dit is echter nog niet te onderbouwen met cijfers en is daarom niet meegenomen in deze kadernota.

2.7 Wijken

Coalitieakkoord 2018-2022

Wij hechten aan duurzame en veilige wijken en willen daarin investeren, waarbij de beste mogelijkheden om de duurzaamheids- en klimaatdoelstellingen te bereiken worden meegewogen. Om die beste mogelijkheden te bepalen is overleg met woningcorporaties en bewoners nodig. Waar het gaat om het beheer van onze door de gemeentelijke medewerkers prima onderhouden openbare ruimte is sober en veilig de ondergrens. Per omgeving kunnen er verschillen voorkomen. Toegangswegen tot de gemeente en tot de wijken hebben prioriteit.

Een goede infrastructuur die zorgt voor een vlotte doorstroming van het verkeer vinden wij belangrijk. Bij het oplossen van verkeersknelpunten moet de prioriteit liggen bij de bescherming van kwetsbare groepen als ouderen en kinderen. Wij willen een tweede volwaardige ontsluiting van de Kalfstermansweide realiseren. Wij streven naar het zo veilig mogelijk maken van kruisingen met spoorwegen, waarbij ongelijkvloerse kruisingen (met name in de N350 en in de verbinding tussen het centrum van Holten en de Holterberg) de voorkeur hebben.

Hondenbelasting in het buitengebied wordt afgeschaft omdat er geen voorzieningen tegenover staan. De voorzieningen die er zijn in de rest van de gemeente moeten blijven. Verder is meer inzet op overlastbestrijding en handhaving noodzakelijk om de door veel inwoners ervaren overlast op dit gebied tegen te gaan.

In zijn algemeenheid is het een goede zaak om in beeld te hebben welke grote investeringen op de lange termijn spelen. Bijvoorbeeld als het gaat om vervanging van tunnels. Meerjarig moet worden bekeken welke grote investeringen qua vervanging en onderhoud op ons af komen, voor zover dat nog niet gebeurt. Alle gemeentelijke eigendommen moeten op die manier in beeld zijn. In de financiële begroting van de programmabegroting wordt hier aandacht aan besteed.

Thema duurzaamheid uit coalitieakkoord 2018-2022

De coalitie streeft naar een duurzame samenleving. In een duurzame samenleving wordt verantwoord gebruikgemaakt van de schaarse natuurlijke hulpbronnen bij het creëren van welvaart. De coalitie wil bij de invulling van het begrip duurzaamheid naast de ecologische elementen ook kijken naar de sociale en economische aspecten ervan. Kortom: de coalitie wil een goed rentmeester zijn.

In 2016 is de Duurzaamheidsvisie 2016-2019 vastgesteld. Om de duurzaamheidsdoelstellingen te behalen, zeker als aansluiting wordt gezocht bij de landelijke doelstellingen (14%, 16% en 100% duurzame energie in 2020, 2023 en 2050), zijn ambitieuze en effectieve projecten nodig. Stil blijven zitten is geen optie. Er moeten duidelijke keuzes worden gemaakt over het energievraagstuk, ook als het gaat om projecten waarover de meningen nogal uiteenlopen (zoals zonnevelden en windmolens). Gezond realisme staat daarbij voorop. Doelstellingen, die met duidelijke tussenstations geformuleerd moeten worden, dienen ambitieus én haalbaar zijn.

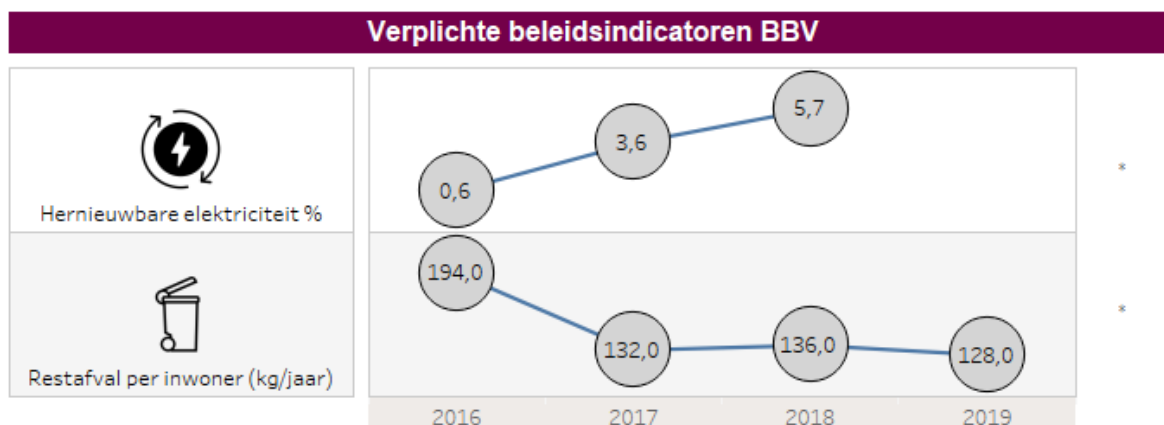
Raad en college moeten zo snel mogelijk (uiterlijk in 2019) een heldere en realistische uitvoeringsagenda formuleren voor de transitie naar een duurzaam Rijssen-Holten. Deze dient in nauw overleg met de verschillende belanghebbenden - bedrijven, woningcorporaties én inwoners - opgesteld te worden. Alleen met een breed gedragen uitvoeringsagenda kan effectief invulling worden gegeven aan een realistisch klimaat- en energiebeleid.

Sanering van asbestdaken vinden wij noodzakelijk. Wij willen daarom een plan voor asbestsanering met daarin opties voor positieve stimulering en een uitvoeringsprogramma.

[Strategische visie 2010-2030, \(herijking 2021\)](#)

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?			
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
VERKEER			
1. Fietsvisie Rijssen-Holten 2013 - 2020	2013	Geen herziening voorzien	r
2. Verkeersstructuurplan Holten (VSP)	2014	2021	r
PARKEREN			
3. Parkeeronderzoek Holten 2017	2017	2024	c
4. Parkeeronderzoek Rijssen 2019	2019	2024	c
5. Nota parkeernormen	2019	2024	r
MILIEU			
6. Gemeentelijk geluidbeleid	2008	Geen herziening voorzien	c
7. Gemeentelijk Rioleringsplan – 2018-2022	2018	2022	r
8. Lichtbeleid	2013	Geen herziening voorzien	r
9. Afvalinzameling 2017 - 2020	2019	Geen herziening voorzien	r
GROEN & WATER			
10. Groenstructuurplan Rijssen	1995	Gaat op in Groenstructuurvisie 2022	r
11. Groenstructuurplan Holten	2003	Gaat op in Groenstructuurvisie 2022	r
12. Berm- en slootbeheerplan	2017	2027	c
13. Watervisie	2011	Geen herziening voorzien	r
14. Beleidsstrategie openbare ruimte	2018	2022	r
15. Kaart waardevolle bomen en boombeplanting	2017	2022	c
DUURZAAMHEID			
16. Duurzaamheidsvisie 2016-2019 deel 1 en deel 2 (vervangen door de duurzaamheidsvisie 2021-2024)	2016	2023	r

Verplichte beleidsindicatoren BBV (bron: Waar staat je gemeente)



* BBV indicatoren nog niet geheel beschikbaar over 2019 en 2020

Wat gaan we ervoor doen?

In het kader van wijk- en gebiedsbeheer ziet de gemeente een duidelijk relatie tussen klimaatbeleid, groenvoorziening en water (bron: Strategische Visie 2010-2030, versie 2015)

Herinrichten terrein Zaagkoele

Het herinrichten van het braakliggend terreintje aan De Zaagkoele binnen het kader van een duurzame leefomgeving levert ook een bijdrage aan klimaatadaptatie.

Actuele ontwikkelingen

Hondenbeleid

Het hondenbeleid (in combinatie met het afvalbakkenbeleid) wordt in 2022 geëvalueerd/geüpdatet.

Natuurwaardenkaart

In 2021 hebben we een natuurwaardenkaart laten opstellen en gaan we aan de slag met het updaten van het werken volgens de gedragscode soortenbescherming.

Wijziging prioritering onderzoeken verkeer

Het college heeft recent besloten de evaluaties LTVV en VSP naar voren te halen (naar 2021, waren gepland voor 2022) en de onderzoeken naar de verkeersstromen Nijverdalseweg en ongelijkvloerse kruising spoorwegovergang N350 (waren oorspronkelijk gepland voor 2020/2021) naar 2022/2023 te verschuiven. Gezien de (corona)situatie waarin wij ons nu bevinden kan er geen sprake zijn van een juist actueel verkeersbeeld, wat wel nodig is voor de onderzoeken. Verder zijn de reconstructies Keizersweg-Vrijheidslaan, Stroekeld/Reggesingel en Reggesingel-Veeneslagen naar voren gehaald (naar 2021/2022 in plaats van 2022/2023), naar aanleiding van de begrotingsraad van 6 november 2020 en de opinie van de commissie grondgebied van 14 januari 2021.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicotabel

Na evaluatie heeft de gemeenteraad op 15 november 2019 de systematiek, norm en samenstelling van het weerstandsvermogen gehandhaafd en opnieuw vastgesteld.

Doelstellingen gemeenteraad:

- risico's op geld waarderen;
- op geld gewaardeerde risico's afzetten tegen weerstandsvermogen;
- transparante systematiek.

De systematiek:

- belangrijke risico's identificeren en voorzien van een realistisch scenario (bijv. 2% korting gemeentefonds);
- financiële effecten van scenario's berekenen waarbij structureel en incidenteel onder één noemer worden gebracht;
- kansberekening geven bij elk benoemd risico(scenario) → laag=25%; midden=50% en hoog=75%;
- er ontstaan 4 uitkomsten te weten: laag; midden; hoog en prognose (de kans-inschatting);
- de uitkomsten worden in een matrix gezet evenals de aanwezige weerstandscapaciteit;
- de weerstandscapaciteit wordt gedeeld door het totale risicobedrag wat een ratio oplevert;
- vooral bij structurele risico's zoals gemeentefonds is weerstandsvermogen bedoeld als overbruggingsvermogen totdat de begroting weer sluitend is. Dit betekent dat niet het hele risicobedrag ten laste van de weerstandscapaciteit komt maar alleen de tijdelijke dekking waarbij het uitgangspunt is dat de tegenvaller gefaseerd wordt geabsorbeerd in de begroting;
- bij structurele risico's moet tevens doorlopend een actueel risicoprofiel gemaakt worden (dit kan de kans-inschatting maar ook de scenario-omvang betreffen);
- de laatste 2 items zijn verwerkt in een rekenmodel dat laat zien wat de gevolgen zijn van de doorrekening van de risico's en het nieuwe berekende risicoprofiel (risicosimulatie);
- na risicosimulatie ontstaat een nieuw (prognose)risicoprofiel en een bijgesteld weerstandsvermogen;
- de ratio uit de risicosimulatie geeft een accurater beeld omdat deze rekening houdt met het vermogen van de organisatie structurele tegenvallers gefaseerd op te lossen;
- de ratio uit de risicosimulatie wordt dan ook gebruikt voor de bepaling van het gewenste weerstandsvermogen;
- de gemeenteraad stelt de gewenste norm (ratio) vast;
- op basis van de waarderingstabel van de NAR (zie onderstaande tabel) heeft de raad de norm vastgesteld op de bandbreedte 1 tot 1,4.

<i>Ratio Weerstandsvermogen</i>	<i>Betekenis</i>
<i>> 2,0</i>	<i>Uitstekend</i>
<i>1,4 - 2,0</i>	<i>Ruim voldoende</i>
<i>1,0 - 1,4</i>	<i>Voldoende</i>
<i>0,8 - 1,0</i>	<i>Matig</i>
<i>0,6 - 0,8</i>	<i>Onvoldoende</i>
<i>< 0,6</i>	<i>Ruim onvoldoende</i>

De raad heeft aan de beschikking over c.q. het in stand houden van het weerstandsvermogen de volgende eisen verbonden:

- bij een (prognose)ratio > 1,4 mag het weerstandsvermogen verminderd worden tot 1,4 ten bate van de algemene middelen;
- bij een ratio tussen 1 - 1,4 mag beschikt worden over het weerstandsvermogen voor financiële tegenvallers tot maximaal de ratio 1;
- daalt de ratio onder de 1 dan worden financiële meevallers toegevoegd aan het weerstandsvermogen tot minimaal de ratio 1.

Aanpassing methodiek:

Een van de adviezen in deze kadernota is geen rente meer toe te rekenen over reserves en voorzieningen. Dit heeft ook gevolgen voor de omrekenfactor om structurele risico's en incidentele risico's onder 1 noemer te brengen. Gelet op het technische karakter van deze wijziging is dit uitgewerkt in een separaat voorstel.

Kanttekeningen:

- het gaat om onzekere gebeurtenissen en niet om verwachtingen;
- de keuze van de scenario's is gebaseerd op expert judgement en daarom arbitrair;
- de risicosimulatie gaat ervan uit dat alle risico's zich voordoen. In de praktijk zal dit niet het geval zijn. Daar staat tegenover dat alle risico's ook niet in beeld zijn. Verder gaat er een dempend effect uit van de kans-inschatting: een laag ingeschat risico telt minder zwaar mee in de simulatie. Ook is er in sommige gevallen een onderlinge relatie tussen risico's, bijvoorbeeld in het geval deze conjunctureel gerelateerd zijn;
- de risicosimulatie gaat uit van een "zelfoplossend" vermogen van de organisatie bij structurele risico's.

Actuele situatie april 2021

Het geactualiseerde risicoprofiel levert de volgende matrixen op:

Risicomatrix

	L(aag)	M(idden)	H(oog)	P(rognoze)
Risico's (in mln €)	14,4	26,8	39,2	20,7
Weerstandscapaciteit (in mln €)	31,8	31,8	31,8	31,8
Ruimte/tekort (in mln €)	17,4	5,0	-7,4	11,1
Kengetal W/R	2,2	1,2	0,8	1,5

Risicosimulatie

	P(rognoze)
Risico's na simulatie (in mln €)	21,2
Weerstandscapaciteit na simulatie (in mln €)	29,3
Ruimte/tekort na simulatie (in mln €)	8,1
Kengetal W/R na simulatie	1,38

De ratio (kengetal W/R) na simulatie komt uit op 1,38 en valt daarmee binnen de door gemeenteraad vereiste bandbreedte "voldoende" (1,0 – 1,4).

De geïdentificeerde risico's zijn opgenomen in onderstaande tabel. Bij elk risico wordt een scenario verondersteld. Vervolgens wordt de kans ingeschat van realisatie van het scenario. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de indeling laag (25%); midden (50%) en hoog (75%).

					bedragen x € 1.000						
					Kans *)				Na Simulatie		
	Activiteit	Risico	Impact		Laag	Midden	Hoog		Impact	Kans op optreden risico's	
STRUCTURELE RISICO'S											
1	Gemeentefonds	Korting	2% korting	1.180	295	590	885	Laag	1.168	584	Midden
2	Deelfonds sociaal domein (decentralisaties Wmo en Jeugd)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	1.660	415	830	1.245	Midden	1.577	789	Midden
3	Deelfonds sociaal domein (decentralisaties Participatiewet/ WSW)	Hogere kosten/lagere subsidie	10% aanvullende bijdrage	30	8	15	23	Laag	29	7	Laag
4	Wmo (huishoudelijke hulp)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	280	70	140	210	Laag	273	68	Laag
5	Participatiebudget (voormalig WWB, IOAW/IOAZ)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	620	155	310	465	Midden	589	147	Laag
6	Leerlingenvervoer	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	135	34	68	102	Midden	128	32	Laag
7	Dividenden	Lagere uitkering	10% structurele raming	90	23	45	68	Laag	88	22	Laag
8	Rente/financiering	Stijging	1% van gemiddelde herfinancierings-behoefte	53	14	27	40	Laag	53	14	Laag
9	Regio Twente	Hogere bijdrage	pm								
10	Vastgoed/verhuur	Inkomstenderving	10% inkomstenderving	190	48	95	143	Laag	185	46	Laag
totaal structurele risico's		totaal scenario's structurele risico's		4.238	1.062	2.120	3.181		4.090	1.711	
		totaal prognose structurele risico's			1.666						
INCIDENTELE RISICO'S											
					Kans *)						
	Activiteit	Risico	Impact		Laag	Midden	Hoog				
11	Arbeidsongeschikt- heidsrisico's gemeentebestuurders	Extra loon- en wachtgeldbetalingen	33% van maximum	1.000	250	500	750	Midden			
12	Infrastructurele projecten	Uitvoering	10% onderhanden werk	400	100	200	300	Laag			
13	Stadsbank Oost-Nederland	Exploitatieverliezen	pm								
14	Directe borgstellingen	Wanbetaling	5% van € 3,5 miljoen	135	34	68	102	Laag			
15	Indirecte borgstellingen	Inroepen borgstelling	2,5% van € 67,4 miljoen	1.700	425	850	1.275	Laag			
16	ICT	bedrijfsvoering	€ 4 miljoen	4.000	1.000	2.000	3.000	Laag			
17	Grondexploitatie; obv risicologboek; geldt voor elk scenario	Vertraging uitgifte; afwaardering gronden etc.	€ 1,5 miljoen	2.000	2.000	2.000	2.000	*			
totaal incidentele risico's		totaal scenario's incidentele risico's			3.809	5.618	7.427				
		totaal prognose incidentele risico's			4.059					4.059	
		Totaal prognose structurele en incidentele risico's, waarbij structurele risico's zijn vermenigvuldigd met factor 10			20.719					21.167	

* gewogen gemiddelde uit het het risicologboek van de grondexploitaties.

Toelichting risicotabel

Impact corona

Door het coronavirus zijn we in een bijzondere periode terecht gekomen. Duidelijk is dat de financiële risico's zijn toegenomen en dat sprake is van grote onzekerheid. De risico's als gevolg van corona zijn in deze risicoparagraaf geïntegreerd met de bestaande risico's. Waar relevant is in de toelichting bij de risicotabel afzonderlijke informatie over coronarisico's opgenomen. Op basis van de risicotabel is de bandbreedte van de structurele risico's tussen de € 1,1 miljoen en de € 3,2 miljoen en de incidentele risico's tussen de € 3,8 miljoen en de € 7,4 miljoen. De bandbreedte (en dus de onzekerheid) blijft hiermee fors.

Van belang is dat scenario's een bandbreedte geven maar niet de betekenis hebben van onder- of bovengrenzen van toekomstige uitkomsten.

Voor de begroting hebben we, zoals gebruikelijk, een meest waarschijnlijk scenario benoemd. Dit is per definitie onzeker maar de onzekerheid is nu nog groter door corona.

In de begroting 2021 was de weerstandratio 1,01 bij een weerstandscapaciteit (na simulatie) van € 27,1 miljoen. In deze paragraaf is de uitkomst van de weerstandratio 1,38 bij een weerstandscapaciteit (na simulatie) van € 29,3 miljoen. Deze verhoging wordt in belangrijke mate veroorzaakt door aanpassing van de omrekenfactor structureel naar incidenteel omdat geen rente meer wordt toegerekend aan reserves en voorzieningen (zie kopje aanpassing methodiek)

1. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is verreweg de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente (circa € 59 miljoen). Voor de gemeentefondsuitkering is de normeringssystematiek (trap-op-trap-af-principe) van toepassing. Dit betekent dat de ontvangsten "mee-ademen" met de ontwikkeling van de rijksfinanciën. Hierin ligt dus tegelijkertijd zowel een kans als een risico besloten. Gaat het voorspoedig met de rijksfinanciën dan profiteren de gemeenten mee via het gemeentefonds, maar het omgekeerde geldt natuurlijk ook.

Uit ervaringen met dit systeem in het verleden is gebleken dat positieve verwachtingen met betrekking tot groei van de gemeentefondsuitkering lang niet altijd uitkomen. In verband daarmee geldt als risicobeperkende maatregel dat maximaal 50% van de eventueel voorspelde reële groei van de accessen in de circulaires, wordt meegenomen in de ramingen van het meerjarenperspectief.

In algemene zin bestaan er nog risico's maar ook kansen op basis van aanpassingen van verdeelmaatstaven naar aanleiding van periodieke onderhoudsrapportages door het Rijk.

Om het gemeentefonds volledig en integraal te herzien zijn herijkingsonderzoeken uitgevoerd. Deze onderzoeken hebben plaatsgevonden langs twee sporen. Een voor het sociaal domein en een voor het "klassiek" gemeentefonds (de overige onderdelen).

De besluitvorming over het invoeren van de nieuwe verdeling (herijking) van het gemeentefonds is doorgeschoven naar het nieuwe kabinet. De invoeringsdatum is daardoor opnieuw een jaar uitgesteld tot 1 januari 2023. Uit de eerste berichten begin 2021 over de herverdeling van het gemeentefonds is gebleken dat verschillen voor veel gemeenten aanzienlijk zijn, zowel positief als negatief. Onze gemeente behoort in deze eerste berichtgeving tot de voordeelgemeenten. De voorstellen zijn voor advies voorgelegd aan de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB). Eind maart 2021 heeft de ROB in een tussenbericht vragen gesteld aan het ministerie van Binnenlandse Zaken over het voorstel voor de herverdeling van het gemeentefonds. Volgens de ROB zijn antwoorden op deze vragen nodig om tot een afgewogen oordeel te komen. Wat de gevolgen hiervan zijn voor de planning is nog niet duidelijk. Vooralsnog gaan we uit van een positief effect van de herverdeling van het gemeentefonds met de nodige onzekerheden.

Tegelijkertijd blijft het risico aanwezig dat de algemene uitkering daalt. Als realistisch scenario zien we een korting van circa 2%. Dit komt overeen met een bedrag van ongeveer € 1,2 miljoen. Bij eerdere herverdelingen van het gemeentefonds werd het nadeel per gemeente begrensd op € 15 per inwoner per jaar. Het scenario van 2% komt overeen met een nadeel van € 15 per inwoner per jaar gedurende een periode van ca. 2 jaar. Door de signalen zoals hiervoor beschreven hebben we de inschatting van de kans dat het scenario voor simulatie zich zal voordoen verlaagd (ten opzichte van begroting 2021) van midden naar laag.

Na de herverdeling van 2023 zal het risico op nieuwe nadelige effecten door herverdeling van het budget de komende jaren naar verwachting beperkt zijn.

Effecten Corona: In de meicirculaire 2020 is aangegeven dat het gemeentefonds voor de jaren 2020 en 2021 wordt bevroren op de stand van de voorjaarsnota van het Rijk. Alleen bij grote onverwachte wijzigingen gaat het Rijk hierover in gesprek met de VNG. Het risico voor de korte termijn lijkt dus beperkt. Voor de lange termijn blijft de impact van corona op de uitkering erg onzeker. Het risico is aanwezig dat de rijksoverheid op enig moment gaat bezuinigen om de extra uitgaven door corona terug te halen. Via de trap op trap af systematiek kan dit dan een nadelig effect hebben op het gemeentefonds.

Het risico op een nieuwe herverdeling na 2023 lijkt beperkt maar tegelijkertijd nemen de risico's als gevolg van corona toe. We blijven uitgaan van een risicoscenario van 2% maar gelet op de grote onzekerheden hebben we de kans op optreden van het risico na simulatie gehandhaafd op midden.

2. Uitgaven sociaal domein (decentralisaties Jeugd en Wmo)

De uitgaven en de tekorten voor het sociaal domein zijn de afgelopen jaren toegenomen. Het is bekend dat er forse risico's zijn op dit terrein en dat de tekorten verder kunnen oplopen. Om de tekorten terug te dringen is en wordt gewerkt aan transformatie van het sociaal domein. Ook zijn al diverse interventiemaatregelen ingezet om de tekorten op te vangen in de begroting. Andere interventiemaatregelen moeten verder wordt uitgewerkt en geëffectueerd. Dit kost niet alleen tijd, maar brengt ook risico's met zich mee. Inmiddels is duidelijk geworden dat niet alle interventiemaatregelen daadwerkelijk leiden tot concrete bezuinigingen. Het budget is hierop aangepast. Voor het resterende deel blijven de risico's op het niet realiseren van de interventiemaatregelen bestaan.

Corona-effect: De signalen over de ontwikkelingen van de zorgkosten voor Jeugdhulp en Wmo zijn verschillend. De door sommigen verwachte boeg golf zien we (nog) niet terug in de cijfers. Als gevolg van Corona kan door uitgestelde hulpvragen de zwaarte van de problematiek toenemen. Een mogelijk positief effect is dat men minder hulp nodig blijkt te hebben door bijvoorbeeld het zelfoplossend vermogen. Beide effecten zijn nog niet terug te zien.

Daarnaast biedt het Rijk compensatie voor inhaalzorg en extra zorg. Dit incidenteel effect laten we buiten beschouwing.

Het blijft lastig en daarmee onzeker hoe de zorgkosten zich gaan ontwikkelen als gevolg van het coronavirus. Op de vraag of er sprake is van een incidenteel of een structureel effect is erg moeilijk een antwoord te geven, omdat diverse factoren hierop van invloed zijn.

Kortom: er zijn vele onzekerheden en risico's. Het is lastig om het risico te kwantificeren. We sluiten aan bij het gebruikelijke scenario van open einde risico's, namelijk 10% van de uitgaven.

We hebben de risico-inschatting al enkele jaren op midden gezet. De realisatie van het resterende deel van de interventiemaatregelen door corona en de inschatting hiervan geeft veel onzekerheid. Daarom hebben we de risico-inschatting gehandhaafd op midden.

3. Uitgaven sociaal domein (decentralisatie Participatiewet/ WSW)

Met ingang van 2021 is de GR Soweco opgeheven en worden deze activiteiten lokaal georganiseerd. De lokale uitvoering van de WSW brengt uiteraard risico's met zich mee. We hebben als risicoscenario genomen 10% van het begrotingstekort lokale uitvoering. We schatten het risico laag in.

4. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) huishoudelijke hulp

Geconstateerd kan worden dat op het terrein van de Wmo, waarvoor een opneinde regeling geldt, sprake is van een structureel risico. Er worden meer inwoners ouder en het langer zelfstandig wonen wordt vanuit het Rijk gestimuleerd. Het gevolg is dat er een groter beroep op Wmo-voorzieningen wordt gedaan, waarbij het maar de vraag is of de compensatie van het Rijk voldoende is om de extra kosten op te vangen. Sinds 2018 wordt de huishoudelijke ondersteuning grotendeels als algemene voorziening uitgevoerd. Het overschrijdingsrisico is als basisscenario gezet op 10%. Gelet op het stabiele volume hebben wij dit risico op laag gezet.

5. Inkomensdeel Participatiebudget (voormalig WWB/IOAW/IOAZ)

Voor de uitkeringen verstrekt op basis van de participatiewet (inkomensdeel) ontvangt de gemeente een rijksbudget. Er is een landelijke vangnetregeling. De eigen risico drempel is 7,5%. Vergoed wordt 50% van het tekort meer dan 7,5% tot en met maximaal 12,5% Indien het tekort hoger is dan 12,5% wordt 100% vergoed. Voorwaarde is dat aangetoond kan worden dat voldoende inspanningen gepleegd zijn om het beroep op de bijstand zo klein mogelijk te houden. Een aanvullende voorwaarde is dat een referte periode van 3 jaar van toepassing is. Zowel 2018, 2019 als 2020 liet een overschot zien. De kans dat een beroep kan worden gedaan op de vangnetregeling is de komende jaren klein.

Een landelijke toename van het beroep op de WWB wordt (met enige vertraging) gecompenseerd in het rijksbudget. Wel is het zo dat ontwikkelingen op macroniveau niet één op één doorvertaald kunnen worden naar lokaal niveau. Het kan best zo zijn dat landelijk zich een daling voordoet in het aantal uitkeringsgerechtigden terwijl lokaal (door specifieke omstandigheden) het omgekeerde plaatsvindt. Als risicoscenario hebben we genomen een overschrijding van 10%. Lokaal is sprake van een stabiel uitkeringsbestand. De afgelopen jaren was er geen aanleiding tot een hogere instroom, omdat de instroom en uitstroom in balans was. Wel is in de begroting 2021 al rekening gehouden met extra instroom door statushouders. Een mogelijke oplopende bijstand instroom is afhankelijk van de economische gevolgen binnen dit corona tijdperk. Dit kan ook gevolgen hebben voor het uitgavenniveau doordat het aantal mensen met deeltijdwerk afneemt. Recent is in het Centraal Economisch Plan 2021 van het CPB aangegeven dat de werkloosheid tot nu toe opvallend laag is gebleven. Wel wordt een stijging verwacht in 2021. Gelet op de onzekerheid hebben we de risico-inschatting gehandhaafd op midden.

6. Leerlingenvervoer

Leerlingenvervoer naar met name speciaal onderwijs is een gevolg van het feit dat we in onze gemeente erg weinig speciaal onderwijs hebben. Daar komt bij dat we de laatste jaren een toename zien van leerlingen die, ondanks passend onderwijs, toch speciaal onderwijs moeten volgen. En in ons geval vrijwel automatisch ook in het leerlingenvervoer terecht komen. Het lokaal kunnen aanbieden van speciaal onderwijs is de meest zekere manier om op leerlingenvervoer te besparen. Dit is echter een kwestie van lange adem en goed overleg met onderwijsinstellingen c.q. samenwerkingsverbanden.

Daarnaast zijn er nog wat mogelijkheden om op de kosten van leerlingenvervoer te besparen. Denk aan inzetten van e-bikes in plaats van aangepast vervoer, MEEopWeg etc. Ook de nieuwe modelverordening bekostiging leerlingenvervoer biedt enkele handvatten. Maar ook hier geldt dat alternatief vervoer niet altijd mogelijk is vanwege de feitelijke reisafstand.

De laatste jaren waren er budgetoverschrijdingen. Het budget is hierop deels bijgesteld. Voor het resterende deel blijven risico's op overschrijding bestaan. We hebben het risico vooralsnog gehandhaafd op midden.

7. Dividenden

De gemeente ontvangt een aanzienlijk bedrag aan dividend (onder andere van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Twence). In het kader van economische herstelmaatregelen na corona is uitkering van dividenden onzekerder geworden. Deze effecten doen zich echter naar verwachting eenmalig voor en zijn meegenomen in de raming. De kans op het risicoscenario van een negatieve afwijking van 10% schatten we laag in.

8. Rente

Over de ontwikkeling van de rente bestaat veel onzekerheid. Vooralsnog gaan wij uit van stabiele lage rentetarieven in de komende jaren. Oplopende inflatie kan een bedreiging vormen en leiden tot hogere rentevoeten.

De leningportefeuille bedraagt ongeveer € 53 miljoen. Van een gemiddelde herfinancieringsbehoefte van een tiende deel van de portefeuille is het renterisico van 1% gelijk aan € 53.000.

Voor 2020 wordt gerekend met een gemiddelde rentevoet van 3%. De kans dat geld tegen hogere tarieven aangetrokken moet worden, schatten we laag in.

9. Regio Twente

Regio Twente voert zijn eigen risicomanagement, ook hier wordt gewerkt met een weerstandsratio. Ten opzichte van 2021 groeit in 2022 zowel de weerstandscapaciteit als de ratio weerstandsvermogen. Waar in 2021 deze ratio met een waarde van 0,6 niet voldeed aan de eigen norm met een bandbreedte van 0,8 tot 1,0, ligt deze in 2022 naar verwachting wel binnen deze norm met een waarde van 0,8. Dit is resultaat van het verhogen van het weerstandsvermogen tot € 3 miljoen. Omdat de regio Twente een eigen adequaat risicobeheer voert zetten wij als deelnemende gemeente het risico voor de gemeente op pm.

10. Vastgoed

We gaan uit van een risico van huurderoving van gemeentelijke accommodaties van 10%. We schatten dit risico als laag in.

11. Arbeidsongeschiktheidsrisico's gemeentebestuurders

Arbeidsongeschiktheid van gemeentebestuurders leidt tot extra loon- en wachtgeldbetalingen. Het maximale risico bedraagt ongeveer € 2,9 miljoen. Als risicoscenario gaan we uit van een derde van het maximale risico, afgerond € 1,0 miljoen. We schatten het risico gemiddeld in.

12. Infrastructurele projecten

Jaarlijks wordt geïnvesteerd in de infrastructuur. Als risicoscenario wordt 10% overschrijding bij een investering van gemiddeld € 4 miljoen verondersteld.

13. Stadsbank Oost Nederland

De 22 aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatieverliezen. Stadsbank Oost Nederland voert hierin een eigen risicomanagement. In het risicomodel wordt net als in onze gemeente met een weerstandsratio gewerkt. Met een weerstandsvermogen van € 1,8 miljoen komt in 2022 deze ratio uit op 1,2. Daarmee wordt voldaan aan de eigen norm met een bandbreedte van 1 tot 1,4. Omdat de stadsbank zelf een adequaat risicobeheer voert zetten wij als deelnemende gemeente het risico voor de gemeente op pm.

14. Directe borgstellingen

Op 31 december 2020 is sprake van de volgende directe borgstellingen:

- Corporaties/(zorg)instellingen € 2,7 miljoen

Als risicoscenario wordt 5% wanbetaling gehanteerd. Gelet op de financiële positie van de betrokken instellingen schatten we de kans daarop laag in.

15. Indirecte borgstellingen

Aan indirecte borgstellingen via het waarborgfonds Sociale woningbouw staat per 31 december 2020 een bedrag van € 66,1 miljoen uit bij corporaties.

Het geborgd schuldrestant in relatie tot de WOZ-waarde van de onderpanden bedraagt ultimo 2020 12,6% (2019 was 12,9%). Deze borgstelling (Rijk 50%; gemeente 50%) wordt pas ingeroepen als het garantievermogen van het fonds daalt tot 0,25%. We schatten, gelet op de betrokken corporaties, de kans laag in dat een beroep op deze achtervang wordt gedaan. Niettemin betekent 2,5% wanbetaling (50% van 5%) een potentiële claim van globaal € 1,7 miljoen. Landelijk wordt gewerkt aan een wijziging in de verdeelsleutel van de achtervangpositie. De effecten voor de gemeente Rijssen-Holten lijken beperkt positief.

Binnen de nationale hypotheekgarantie (NHG) staat de gemeente tot en met 2010 nog voor 50% als achtervang garant voor tekorten bij het NHG (andere 50% is voor het Rijk). Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeenten voor nieuw af te geven hypotheekgaranties vervallen en vanaf deze datum is voor nieuw af te geven hypotheekgaranties sprake van een 100% rijksachtervang. Het fondsvermogen is in 2020 gestegen tot € 1,53 miljard. In 2020 is € 1,4 miljoen uitgekeerd aan verliesdeclaraties.

De kapitaalratio (garantievermogen/% van gegarandeerd vermogen) is gestegen van 0,73% eind 2019 naar 0,76% eind 2020.

De komende jaren zet het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) in op het verder verbeteren van de financiële gezondheid van het fonds. We gaan ervan uit dat de buffers voldoende zijn. Daarom is het risico voor de gemeente op pm gezet.

16. Risico's ICT/informatiebeveiliging/privacybescherming

De ICT-ontwikkelingen gaan steeds verder en daarmee nemen de risico's toe, door bijvoorbeeld hacking, phishing of ongeautoriseerd gebruik van systemen. Op basis van ervaringen elders gaan we uit van een risicoscenario van € 4 miljoen. Gelet op de vele beheersmaatregelen die worden genomen als risicoreductie schatten wij het risico laag in.

17. Grondexploitatie

De risico's van de grondexploitatie worden jaarlijks gemonitord. De resultaten hiervan worden opgenomen in het risicologboek. In deze risicoschatting zijn de effecten van Covid-19 meegewogen. Op dit moment zijn de risico's geïndiceerd op circa € 2 miljoen.

Risico's op eigendommen

Rampen

Met de gevolgen van het zich voordoen van rampen, zoals het ontsporen van een chloortrein of het overstromen van een kern is in de begroting geen rekening gehouden. Wel wordt op verschillende manieren geprobeerd te voorkomen dat een ramp zich voordoet. Denk hierbij aan het opstellen van een integraal veiligheidsplan en het aanpassen van het rioleringsstelsel.

Voor de kosten van een terroristische aanslag zijn alle Nederlandse polissen verzekerd tot een bedrag van € 1 miljard per jaar. Een risico is de opgenomen clause in de polis. Komt de schade door terrorisme in Nederland in een jaar boven dit bedrag uit en onze gemeente wordt getroffen door een aanslag, dan komt een evenredig deel van de schade niet voor vergoeding in aanmerking.

Verzekeringsmarkt

Wij wijzen op de claimbewustheid van burgers en bedrijven bij schade. De gemeente is verzekerd tegen schade bij persoons- en zaakschade tot een bedrag van € 5 miljoen per gebeurtenis met een maximum van € 10 miljoen per verzekeringsjaar en bij vermogensschade € 2,5 miljoen per gebeurtenis tot een maximum van € 5 miljoen per verzekeringsjaar. Claims die de genoemde bedragen te boven gaan blijven over het meerdere voor risico van de gemeente.

Weerstandsvermogen

Tot het weerstandsvermogen wordt gerekend de algemene reserve en 50% van de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.